

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

**Studijní obor
(kombinace):** Penitenciární péče

**DOMÁCÍ NÁSILÍ
DOMESTIC VIOLENCE**

Bakalářská práce: 09-FP-KSS-4059

Autor:

Lukáš Mlej

Podpis:

Adresa:

Ivana Olbrachtova 22

466 04, Jablonec nad Nisou

Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
82	4	3	4	45	6

V Liberci dne: 15.4.2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Lukáš Mlej
adresa: Ivana Olbrachta 22, Jablonec nad Nisou
studijní obor (kombinace): Penitenciární péče
Název BP: **Domácí násilí**
Název BP v angličtině: **Domestic Violence**
Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.
Konzultant:
Termín odevzdání: 15. 4. 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 20. 3. 2009

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): _____

Datum: _____

Podpis: _____

Název BP: DOMÁCÍ NÁSILÍ

Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Podpis:

Cíl: Zjistit do jaké míry má veřejnost podíl na objasnění domácího násilí.

Požadavky: Studium odborné literatury a zdrojů s aplikací na formulaci teoretických východisek u vybraného úkolu.

Metody: Přímý rozhovor a práce s dokumentací.

Literatura: PONĚŠICKÝ, J. Agrese, násilí a psychologie moci. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-593-0
FORWARDOVÁ, S. Citové vydírání, jak ho rozpoznat a ubránit se mu. Motto, 1999. ISBN 80-7246-023-4
CONWAYOVÁ, H. L. Domácí násilí. Praha: Albatros, ISBN: 80-00-01550-1
KOLEKTIV AUTORŮ Domácí násilí - násilí na mužích a seniorech. Praha: Triton. ISBN 80-7254-914-6
VOŇKOVÁ, J., MACHÁČKOVÁ, R., a kol. Domácí násilí: právní minimum pro lékaře. Praha: proFem, 2004. ISBN 80-239-4026-0
ČÍRTKOVÁ, L., MACHÁČKOVÁ, R., VITOUŠOVÁ, M. Domácí násilí : přístup k řešení problému ve vybraných evropských zemích: studie. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2002. ISBN 80-86284-19-0
CLOUD, H., TOWNSEND, J. Hranice v manželství. Návrat domů. Praha: 2001. ISBN 80-7255-055-1
NAZARE-AGA, I. Láska a manipulace. Praha: Portal, 2005. ISBN 978-80-7367-234-8
COOLING, M. Mám vztek. Praha: Portál, 1993. ISBN 80-04-25936-7
MARVANOVÁ B., a kol. Partnerské násilí - Oběti partnerského násilí, násilí mezi rodiči očima dětí, pachatelé. Praha: Linde, 2007. ISBN: 80-86131-76-4
VELIKOVSKÁ, K. Svobodná, i když za mřížemi - Rodinné drama s tragickým koncem očima týrané ženy. Praha: JOTA, 2006. ISBN 80-7217-425-8

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 15.4.2010

Lukáš Mlej

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce doc. PhDr. Bohumilu Stejskalovi, CSc. nejenom za vedení, cenné rady a podnětné připomínky při tvorbě této práce, ale zároveň i za jeho vstřícnost, ochotu a neocenitelnou pomoc.

Název bakalářské práce: DOMÁCÍ NÁSILÍ

Název bakalářské práce: DOMESTIC VIOLENCE

Jméno a příjmení autora: Lukáš Mlej

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2009/2010

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Resumé:

Bakalářská práce se zabývala problematikou domácího násilí. Práce byla rozdělena na dvě části – teoretickou a následně praktickou část. V teoretické části jsme se zaměřili na vymezení problematiky domácího násilí a představení odborných názorů veřejnosti. V praktické části jsme se zaměřili na vyhodnocení statistických údajů tak, aby mohlo být provedeno regionální porovnání případů domácího násilí na úrovni okresu, kraje a republiky v postavení ženy jako pachatelky a poté celkově zhodnotit zda má domácí násilí zvyšující se tendenci. Hlavní cíl práce bylo zjistit do jaké míry má veřejnost podíl na objasňování domácího násilí. Z výsledků bylo zjištěno, že počet žen jako pachatelek domácího násilí přibývá. V rámci Libereckého kraje a okresu Jablonec nad Nisou se potvrdilo, že počet pachatelů domácího násilí stoupá. Tento předpoklad se však nepotvrdil v rámci České republiky. Z přímých rozhovorů s oběťmi násilí bylo zjištěno, že veřejnost neoznamuje případy týrání, vzhledem k tomu, že se tento patologický jev ve společnosti stále považuje za soukromý problém partnerů. Největší přínos práce byl v nahlédnutí do myšlení obětí domácího násilí, kdy tyto poznatky se dají využít při řešení dalších případů v praxi.

Klíčová slova: domácí násilí, oběť, pachatel, agresor, znak, příčina, druh, forma, princip, společnost, legislativa, vykazání, předpoklad, rozhovor.

Summary:

Bachelor work was focused on problematics of domestic violence. This work was separated into two parts – theoretical one and practical one. In theoretical part we focused on termination problematics of domestic violence and presenting expert public ideas. In practical part we focused on evaluation of statistic datas so that it was possible to make a regional comparison cases of domestic violence in the composition of region, district and republic in position of woman as an offender and then completely evaluate if domestic violence is increasing. The main target of this work was to get to know to what degree public has a share in elucidating domestic violence. From the results we can say that a number of women as

offenders is increasing. In Liberec district and Jablonec nad Nisou region it was confirmed that the number of offenders of domestic violence is increasing. This presumption has not been confirmed in the Czech republic. From direct interviews with victims of violence it was realized that public does not inform about the cases of bullying regarding the fact that this pathological event in society is still considered to be a private problem of partners.

The biggest benefit of this work was in inspection of thinking victims of domestic violence when these facts are possible to use while solving other cases in practices.

Key words: domestic violence, victim, offender, aggressor, sign, reason, kind, form, principle, society, legislation, deportation, expectation, interview.

Zusammenfassung:

Die Bachelorarbeit hat sich mit der Problematik von der häuslichen Gewalt beschäftigt. Die Arbeit besteht aus zwei Teilen – dem theoretischen und dem praktischen Teil. Im theoretischen Teil haben wir uns an die Definition von der häuslichen Gewalt und an die Vorstellung der Fachmeinungen der Öffentlichkeit orientiert. Im praktischen Teil haben wir uns an die Auswertung der statistischen Angaben orientiert, in denen die Frau als Täter auftritt, damit die Fälle der häuslichen Gewalt auf dem Landkreis-, Region- und der Republikniveau verglichen werden können und damit wir festlegen können, ob es sich um steigende Tendenz handelt oder nicht. Hauptziel der Arbeit ist festzulegen, ob sich auch die Öffentlichkeit an die Klärung von der häuslichen Gewalt beteiligt. Die Ergebnisse haben die steigende Zahl der Frauen als Täter der häuslichen Gewalt nachgewiesen. Im Rahmen der Liberecer und Jablonecer Region wurde auch die steigende Tendenz von der häuslichen Gewalt bestätigt. Diese Voraussetzung entspricht aber nicht der ganzen Tschechischen republik und kann auch aus dieser Sicht nicht allgemein angesehen werden. Gespräche mit Gewaltopfern haben nachgewiesen, dass die Fälle der häuslichen Gewalt nur selten von der Öffentlichkeit angezeigt werden. Der Grund dafür ist in der Gesellschaft immer noch herrschende Meinung, dass es sich um Paarbeziehungsprobleme handelt, in die man sich nicht einmischen sollte. Der größte Vorteil der Arbeit besteht darin, dass wir ins Opferdenken einsehen konnten und diese realen Kenntnisse können dann weiter in der Praxis benutzt werden.

Die Schlüsselwörter: häusliche gewalt, opfer, täter, aggressor, merkmäl, ursache, sorte, form, prinzip, gesellschaft, legislative, nachweisen, voraussetzung, interview.

OBSAH

ÚVOD	10
1 TEORETICKÁ ČÁST	13
1.1 Pojem a definice domácího násilí.....	13
1.2 Charakteristické znaky domácího násilí.....	15
1.3 Příčiny domácího násilí v teorii	17
1.3.1 Rizikový muž	21
1.3.2 Riziková žena	21
1.4 Nejčastější druhy domácího násilí.....	21
1.4.1 Fyzické násilí.....	21
1.4.2 Psychické (emoční) násilí.....	22
1.4.3 Sexuální násilí	22
1.4.4 Ekonomické násilí	23
1.4.5 Sociální násilí	23
1.5 Nejčastější formy domácího násilí	23
1.5.1 Sociální izolace	23
1.5.2 Zastrahování	24
1.5.3 Vyčerpávání	24
1.5.4 Citové týrání	24
1.5.5 Ekonomické týrání	25
1.5.6 Vydírání.....	25
1.5.7 Zneužívání.....	25
1.6 Oběti domácího násilí.....	27
1.6.1 Muž jako oběť	29
1.6.2 Žena jako oběť.....	29
1.6.3 Dítě jako oběť	31
1.6.4 Senior jako oběť	33
1.7 Principy práce s obětí	36
1.7.1 Materiální pomoc	37
1.7.2 Psychická podpora.....	37
1.7.3 Právní pomoc.....	37

1.8 Pachatel domácího násilí	38
2. Domácí násilí a společnost	40
2.1 Možnosti pomoci obětem domácího násilí	42
3. Trestně právní rámec v České republice	44
3.1 Legislativa	44
3.1.1 Vykázání	45
3.1.2 Ustanovení § 215a tr. zákonu v roce 2009	46
3.1.3 Ustanovení § 215a tr. zákonu v roce 2010	47
4. PRAKTICKÁ ČÁST	48
4.1 Cíl praktické části	48
4.2 Stanovené předpoklady	48
4.3 Použité metody	49
4.4 Charakteristika jednotlivých zkoumaných územních celků	50
4.4.1 Okres Jablonec nad Nisou	50
4.4.2 Liberecký kraj	52
4.4.3 Česká republika	56
4.5 Ověřování předpokladů	58
4.5.1. Ověřování předpokladu č. 1	59
4.5.2. Ověřování předpokladu č. 2	61
4.6 Sběr dat k přímému rozhovoru	66
4.7 Přímý ROZHOVOR	66
4.7.1 Položené otázky obětem domácího násilí během rozhovoru	66
4.7.2 Přepisy odpovědí obětí domácího násilí	67
4.7.2.1 První oběť domácího násilí	67
4.7.2.2 Druhá oběť domácího násilí	69
4.7.2.3 Třetí oběť domácího násilí	70
4.7.2.4 Čtvrtá oběť domácího násilí	72
4.7.2.5 Pátá oběť domácího násilí	73
4.8 Zhodnocení rozhovorů	76
5. ZÁVĚR	78
6. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	77
7. PŘÍLOHY	80

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

[APOD]	A PODOBNĚ
[BKB]	BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ
[CAN]	SYNDROM ZNEUŽÍVÁNÍ, TÝRÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ DÍTĚTE
[ČR]	ČESKÁ REPUBLIKA
[DN]	DOMÁCÍ NÁSILÍ
[Dr]	DOKTOR
[EAN]	SYNDROM ZNEUŽÍVÁNÍ, TÝRÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ SENIORA
[EU]	EVROPSKÁ UNIE
[EVENT]	EVENTUÁLNĚ
[ESSK]	EVIDENČNĚ STATISTICKÝ SYSTÉM KRIMINALITY
[NAPŘ]	NAPŘÍKLAD
[OSN]	ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ
[OSPOD]	ODDĚLENÍ SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ
[Sb]	SBÍRKA
[Tr.z]	TRESTNÍ ZÁKON(ÍK)
[TZV]	TAKZVANĚ
[VÚSC]	VYŠŠÍ ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ CELKY
[Z.č]	ZÁKON ČÍSLO

Úvod

Domácí násilí¹ není mimořádné pro násilí jako takové, ale pro okolnosti, za kterých je páčáno, na kom je páčáno a kde je páčáno.² Domácí násilí bylo v České republice velmi diskutovaným tématem v roce 2007, kdy se do právního podvědomí dostal zákon číslo 135/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti od 1.1.2007 (zákon na ochranu před domácím násilím). Tento zákon měnil několik navazujících zákonů. Je zřejmé, že tato dvě slova upadají pomalu v zapomnění, protože o tomto problému se již tolik nehovoří. Domácí násilí je v různé formě dlouhodobý patologický problém ve společnosti, kdy dle statistických průzkumů neziskových organizací je zřejmé, že násilí v rodinách se dopouštějí nejčastěji muži na ženách a rodiče na dětech.³ Domácí násilí je jeden z nejzávažnějších společenských problémů současné doby. Tento problém se vyskytuje ve všech společenských vrstvách. Nyní se uvádí, že domácí násilí spadá pod tzv. interpersonální násilí.⁴

U problému domácího násilí je důležitá pomoc ze strany sociálních pracovníků, kteří mohou a také pomáhají zachránit nejen lidský život díky své obětavé práci s maximálním nasazením za velmi nízké finanční ohodnocení. Domácí násilí (či násilí v rodině) zastupuje významný sociální fenomén formy násilí rozšířený po celém světě. V České republice dlouhou dobu byl (a stále často je) považován za zanedbatelný a převážně za věc přísně soukromou mezi partnery.

¹ Z angl. domestic violence

² Voňková, J., Macháčková, R. a kol. *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: vydává proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 8.

³ Voňková, J., Macháčková, R. a kol. *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: vydává proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 8.

⁴ Institut pro kriminologii a sociální prevenci, přeloženo z anglického originálu „*Domestic violence, sexual assault and stalking*“ *Findings from the British Crime Survey Stationery Office*, přeložil Marvel s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7338-088-5, s. 6.

Závažnost tohoto tématu se dostává do povědomí odborné i široké veřejnosti od poloviny 70. let⁵, kdy probíhá řada diskuzí na všech úrovních a postupně nabývá na důležitosti i v očích politiků jako samostatný a svébytný problém.

V západních zemích na tuto problematiku začala před lety upozorňovat ženská hnutí. Dnes k tomuto máme mezinárodní deklarace na úrovni OSN a EU, ale i legislativní změny a opatření v celé řadě zemí světa.

Většinu z nich podepsala i vláda České republiky, kdy první milník v trestním zákoně zavedl skutkovou podstatu trestného činu „Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě“ § 215a z.č. 140/1961 Sb.⁶ ve znění pozdějších předpisů.

V době sepisování této bakalářské práce dochází k novelizaci trestního zákona, kdy stávající trestní zákon se mění na zákon číslo 40/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů, který nabývá účinnosti dne 1.1.2010.

Téma bakalářské práce bylo vybráno z důvodu neustálé potřeby v této problematice pracovat. V okolí i zaměstnání je stále mnoho případů domácího násilí, které nejsou řešeny vzhledem k nezájmu (latenci) veřejnosti. Dále je téma práce vybráno z důvodu autora profesního zájmu o oběti domácího násilí.

Cílem této bakalářské práce je zjistit: jaký podíl má veřejnost na objasnění případů domácího násilí. Dále je předmětem zkoumání zda se zvyšuje počet žen jako pachatele domácího násilí za sledované období. Také zda v rámci České republiky, Libereckého kraje a okresu Jablonec nad Nisou má za sledované období domácí násilí vzrůstající tendenci.

Při zpracování bakalářské práce bude vycházeno z dostupné literatury, dále z právních předpisů, statistických údajů o domácím násilí a také z internetových zdrojů. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a následně praktickou část. V teoretické jsme se zaměřili na vymezení problematiky domácího násilí. V úvodu jsme vysvětlili základní pojmy a charakteristické znaky domácího násilí. Cílem části teoretické je definování základních pojmů a představení odborných názorů. Zabývali jsme se příčinami domácího násilí, nejčastějšími formami páchaní domácího násilí, zaměřili jsme se rovněž na pachatele a oběti domácího násilí.

⁵ Buriánek, Jiří, a kol. autorů., *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: nakl. Triton, 2006. ISBN: 80-7254-914-6, s. 11.

⁶ Ministerstvo informatiky. *Zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů*. [online]. c 2003-2009 Ministerstvo vnitra, poslední revize 3.1.2010 [cit.2010-01-03]. Dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696/_s.155/701?l=140/1961.

Pozornost byla věnována i principům práce s obětí domácího násilí a postoji, který k tomuto jevu zaujímá naše společnost. Nutnou součástí teoretické části práce byla otázka legislativy, tedy právního rámce, dle kterého se domácí násilí posuzuje.

V praktické části jsme se zaměřili na zhodnocení statistik Policie ČR za období let 2004, 2005, 2006, 2007 a 2008 tak, aby mohlo být provedeno regionální porovnání případů domácího násilí na úrovni okresu, kraje a republiky. Statistiky se týkají násilných trestných činů spáchaných na výše uvedených územních úrovních za uvedené období. Zároveň jsme se v praktické části práce pokusili vyvrátit či potvrdit stanovené předpoklady.

Otázkou je, kdo jsou oběti a agresori, jejich role a cíl (motivace). Základními metodami pro bakalářskou práci bude práce se statistickými údaji a dále oslovení obětí domácího násilí formou přímého rozhovoru. Podstatné je podat obraz o společnosti, ve které žijeme a zjistit o problému domácího násilí maximum informací, které následně mohou pomoci při řešení neutěšené situace v České republice (v českých rodinách). Práce vychází ze stavu české legislativy ke dni 31.12.2009.

1 TEORETICKÁ ČÁST

V níže uvedené teoretické části bakalářské práce se budeme zabývat problematikou domácího násilí vycházející ze studia odborné literatury, knih, časopisů a internetových zdrojů. Budeme zde popisovat jednotlivé definice a pojmy vztahující se k domácímu násilí.

1.1 Pojem a definice domácího násilí

„...nerovnost a násilí jsou podstatnou součástí rodinného života. Známé představy a předpoklady uplatňované v rodinné terapii, které vidí členy rodiny jako subjekty rovnoměrně přispívající do systému, jsou v současné době zpochybňovány.“⁷ (Dr. Arnon Bentovim)

Domácí násilí je definováno těmito názory:

„Domácí násilí lze definovat jako zneužití postavení a moci, kterou agresor v rodině má. Projevuje se nepřiměřenými požadavky, vynucováním podřízenosti oběti a kontroly nad jejím životem. Toto je dosahováno násilím, event. vyhrožováním a využíváním strachu z další újmy“.⁸ Je potřeba vysvětlit, jak můžeme definovat pojem násilí v sociální oblasti. Ve vzorci bychom řekli, že násilí se rovná síla pachatele, která převyšuje sílu oběti. Dále má tento pachatel fyzickou převahu, kterou využívá k protiprávním činům vůči oběti za použití fyzického násilí.⁹ Násilí je vždy negativní jev, který není společensky přípustný. V českém právním systému není pojem násilí definován.

Definice domácího násilí dle ministerstva vnitra České republiky obsahuje tyto prvky:

„Domácí násilí zahrnuje fyzické, sexuální, psychické či ekonomické násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. Oběti domácího násilí jsou jak ženy, tak muži, bez rozdílu věku. Pachatelé jsou obvykle jejich současní i bývalí partneři. Často dochází i k násilí na dětech a seniorech.

⁷ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: nakl. Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 632.

⁸ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: nakl. Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 633.

⁹ Wróbel, A. *Výchova a manipulace*, Vyd.1, Praha: nakl. Grada, 2008. 200 s. ISBN: 978-80-247-2337-2, s. 90.

Domácí násilí se objevuje mezi lidmi všech úrovní sociálního postavení, nezávisle na vzdělání, ekonomické situaci, rase či příslušnosti k etnickým skupinám. Domácí násilí se odehrává "beze svědků" mezi lidmi, kteří k sobě mají (či měli) blízký vztah.

Má vždy svoji historii. Začíná velmi nenápadně, takže si jeho prvních příznaků oběť často ani nevšimne. Pokud se ovšem domácí násilí hned v počátcích nezastaví, opakuje se a fyzická napadení jsou stále surovější. K násilí ve vztahu nedochází neustále - střídají se období násilí a relativního klidu¹⁰. K těmto názorům se přikláníme a tyto byly hodnoceny z vlastní praxe.

„Domácí násilí je atypický komplikovaný vztah mezi obětí a pachatelem, které právo označuje jako osoby blízké. Domácí násilí má instrumentální charakter, je nástrojem k prosazení mocenské pozice. Český právní řád zatím bohužel domácí násilí jako právní pojem nezná. S tímto termínem jako sociálně patologickým jevem pracuje kriminologie, viktimologie a psychologie“.¹¹ Domácí násilí spadá spíše pod partnerské zneužívání (partner abuse) nebo intimní násilí (Intimate Violence).¹²

Z hlediska zvoleného tématu se domácí násilí vyznačuje postavením oběti a agresora, kdy agresor se může dopouštět domácího násilí i vůči více osobám v domácnosti najednou. Napadená oběť se vždy nedokáže efektivně bránit, vzhledem k vlivu agresora. Záleží na druhu domácího násilí, kterého se agresor vůči oběti dopouští.

Nejčastěji se jedná o tyto druhy domácího násilí:

- fyzické ubližování (bití a jiné fyzické ohrožování)
- často spojené se sexuálním násilím
- psychické týrání (vyvolávání strachu, vydírání, ponižování)
- ekonomické omezování (bránění vlastnímu výdělku, minimalizace prostředků na domácnost)
- sociální izolaci (zákaz kontaktu s příbuznými, přáteli)¹³

¹⁰ Policie České republiky. [online]. c 2008, poslední revize 5.12.2009 [cit.2009-12-05]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/jak-postupovat-v-pripade-domaciho-nasili.aspx>>.

¹¹ Voňková, Jiřina., Macháčková, Radka a kol. *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: vydává profEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 7.

¹² Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4, s. 237.

¹³ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: nakl. Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 633.

Přikláníme se k názoru, že nejčastější druh DN je fyzické násilí, které následně může nést další prvky jako je psychické týrání, apod. Zcela jistě záleží na sociálním postavení oběti.

Prostředí domácnosti je velkým plusem pro agresora, který toho může do značné míry psychickým působením na oběť využít. Určitě mnoho obětí domácího násilí muselo slyšet větu: Ty si snad myslíš, že ti Policie ČR pomůže? Já ty policisty znám. Kdo ti to dosvědčí?

Domácí násilí můžeme datovat již za dob římské říše. Podřízenost ženy vůči muži již vychází z dříve zakotvených pravidel společnosti, které se jen těžce nyní mění. Několik století převládalo omezení role ženy ve společnosti a na veřejnosti. V současné době, kdy ve většině státech světa vládne demokracie se začíná problém domácího násilí měnit. Vždy se jedná o normách dané společnosti, jak jsou nastaveny.

1.2 Charakteristické znaky domácího násilí

Je několik znaků podle kterých můžeme kvalifikovat domácí násilí a nikoliv pouze samostatné násilí. Tyto znaky se vyskytují ve všech společenských vrstvách a nejsou výsadou pouze chudých rodin, nebo rodin s nízkými příjmy či rodin se špatným stupněm vzdělání a v neposledním případě rodin, které jsou diskriminovány. Podle znaků domácího násilí se může obrátit pozornost na ohroženou osobu. Domácí násilí na základě uvedených znaků nese charakteristické stopy v každém případě.

1. **Opakování a dlouhodobost** – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek.
2. **Eskalace** – od urážek se stupňuje k psychickému snižování lidské důstojnosti až k fyzickým útokům a závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život.
3. **Jasně a nezpochybnitelné rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné** – domácí násilí nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde se role osoby násilné a osoby ohrožené střídají.
4. **Neveřejnost** – probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly.¹⁴

¹⁴ Copyright 2007 obsah Bílý kruh bezpečí, o.s.

U prvního znaku domácího násilí pod bodem číslo 1 se musí vyznačovat míra trvalosti. Pachatel se dopustí domácího násilí např. tím, že pokaždé po příchodu z restaurace fyzicky napadne oběť v průběhu několika dní po sobě, nebo každý měsíc – časový interval není mezi útoky rozhodný. Nesmí se jednat pouze o jednorázový incident, i kdyby byl velmi závažný. Napadání oběti ze strany agresora může trvat dny, měsíce, nebo několik let.

U druhého znaku domácího násilí pod bodem číslo 2 můžeme uvést, že v tomto bodě je nutná míra intenzity a frekvence např. nejprve tahání za vlasy, následně údery dlaní do obličeje a následně surové bití oběti pěstmi do obličeje a jiných částí těla. Tento znak nemusí být vždy při domácím násilí naplněn. Eskalace násilí může mít několik příčin, např. ztráta zaměstnání, užívání alkoholu, finanční problémy, užívání omamných nebo psychotropních látek, špatné bydlení či špatné zdraví.¹⁵

U třetího znaku pod bodem číslo 3 dochází k násilí mezi blízkými osobami, kdy jsou zde dané jasné a neměnné role. Oběť je zde velmi často pod psychickým vlivem agresora. Vzhledem k tomu se nezmůže na adekvátní obranu. Role zde zůstává zachována po celou dobu páčání násilí.

U čtvrtého znaku pod bodem číslo 4 může kromě místa domu či bytu docházet také například ve vozidle nebo na chatě. Mluvíme také o tzv. skrytosti. Abychom mohli hovořit o domácím násilí, tak by měly být splněny všechny výše uvedené znaky.

Můžeme také hovořit o specifických znacích, které se u domácího násilí vyskytují:

- A. blízké vztahy intimního charakteru - emocionální provázanost, jedná se nejčastěji o osoby, které jsou v příbuzenském vztahu nebo osoby jinak blízké (druh a družka apod.)
- B. společné bydlení - zpravidla společné bydlení, násilná i ohrožená osoba žije v jednom bytě nebo domě a ohrožená osoba nemá možnost toto bydlení opustit
- C. společná propojenost - vzájemná úzká propojenost (mají spolu děti, vlastní společný majetek, společný účet, často mají společný okruh přátel apod.)
- D. asymetrie ve vztahu - určující znak projevující se bezvýhradnou mocí na straně násilné osoby a naprostou bezmocí oběti, která je dlouhodobě udržovaná v závislém postavení - jedná se o nerovnoprávné postavení, kdy si násilná osoba vynucuje absolutní poslušnost a podřízenost

¹⁵ Cooling, M., *Mám vztek*, Praha: Portál, 1993. 30 s. ISBN 80-85282-71-2, s. 16.

- E. pokračování násilí i po rozchodu - zkušenosti ukazují, že domácí násilí má tendenci přetrvávat i po odchodu oběti ze společné domácnosti a rozvodu - tato situace nastává zejména v těch případech, kdy má ohrožená osoba s násilníkem děti, které se stávají prostředkem dalšího týrání¹⁶

Násilí na různých členech rodiny má tyto shodné prvky:

- násilí mezi blízkými lidmi, mezi kterými jsou nebo byly silné citové vazby
- existuje mezi nimi poměr sil, takže existuje převaha nad druhým (druhými)
- je využívána moc a fyzická převaha silnějšího nad slabším
- vztah mezi pachatelem a obětí je redukován na strach oběti z manipulace
- agresor nerespektuje práva, potřeby, zájmy a touhy oběti a naopak prosazuje své vidění situace, problému vztahu
- cílem agresora je získání pocitu převahy, moci, nadvlády a vlastnictví¹⁷

1.3 Příčiny domácího násilí v teorii

Jedna z nejznámějších multifaktorových koncepcí je kauzální model D.G. Duttona, který pracuje se 4 strukturálními rovinami zdrojů a příčin domácího násilí:

- Makrosystémové příčiny
- Exosystémové příčiny
- Mikrosystémové příčiny
- Ontogenetické vlivy (příčiny)¹⁸

V přeneseném slova smyslu u makrosystémové příčiny můžeme hovořit, že je založena na hodnotách a jejich hierarchii¹⁹, kdy se zde označuje pevné uspořádání nadřazenosti a podřazenosti. U domácího násilí můžeme hovořit, že se jedná o agresora a oběť, kdy agresor využívá své schopnosti prosazovat vlastní vůli nad obětí.

¹⁶ Acorus - *Informace o domácím násilí*. [online]. c - neuvedeno, poslední revize 9.12.2009 [cit.2009-12-09]. Dostupné z: < <http://www.acorus.cz/cz/informace-o-domacim-nasili.html> >.

¹⁷ Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1, s. 130-131.

¹⁸ Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4, s. 245.

¹⁹ Wikipedie, otevřená encyklopedie - *Hierarchie*. [online]. c - neuvedeno, poslední revize 20.10.2009 [cit.2009-12-09]. Dostupné z: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hierarchie> >.

U exosystémové příčiny se jedná o životní okolí jednotlivce. Základem exosystému je formální a neformální sociální struktura, kdy sociální struktura se vyznačuje sociálním statusem a sociální rolí jednotlivce. Sociální struktura ovlivňuje chování jedince (např. když je agresor nezaměstnaný, tak se v něm může vzbudit tzv. nastartovat domácí násilí, pokud by byl zaměstnaný tak by k tomuto jevu nemuselo dojít). Další faktory, které vedou ke zneužívání uvnitř rodiny: nízký příjem, nízká vzdělanost, apod.

Zde je uvedena kazuistika, která uvádí exosystém na případu, kdy agresor je žena a dopouštěla se domácího násilí na svém příteli, kdy k vyvrcholení případu došlo dne 21.4.2008 za zdmi bytu v Trutnově:

Marek M. (muž ve věku 45 let) žil ve společné domácnosti se svou partnerkou Petrou P. (žena ve věku 30let). Marek M. má vzdělání středoškolské ukončené maturitou. Petra P. je vyučena jako prodavačka. S touto partnerkou měl jedno dítě. Mezi Petrou P. a Markem M. docházelo v bytě k častým šarvátkám, kdy k těmto byly opakovaně přivolány hlídky Policie České republiky a tyto následně řešily daná oznámení jako přestupky proti občanskému soužití. Petra P. byla na mateřské dovolené. Její druh měl dobře placenou práci, nebyl často doma, rodinu zabezpečoval po finanční stránce. Petra P. byla dříve drogově závislá (o tomto její přítel nevěděl) a opět se za zády Marka M. stýkala s přáteli z drogové komunity. Oba partneři se dohodli, že se rozejdou, že situace není udržitelná. S tímto oba souhlasili. Marek M. slíbil, že bude dávat Petře P. peníze do začátku, až se odstěhuje. Petra P. si peníze vzala, ale neodstěhovala se. Dále se stupňovaly hádky, které se týkaly hlavně financí, kdy Petra P. chtěla peníze po Markovi M., avšak tento jí navrhl, aby šla pracovat. Petra P. toto odmítla. V této době přišel Marek M. o své zaměstnání. S Petrou P. trávil většinu času doma a viděl problémy každou minutu. Petra P. obvinila Marka M. že zneužívá jejich syna, kdy toto oznámila na PČR (v této době užívala omamné a psychotropní látky). Toto se nepodařilo prokázat – ke skutku pohlavního zneužívání nedošlo. Petra P. v době, kdy byl Marek M. stíhán ze strany Policie vyměnila zámek od dveří k jejich bytu. Marek M. začal bydlet u svého otce. Když k otci docházel, tak mu Petra P. úmyslně několikrát poškodila pneumatiky u vozidla a také mu při setkání vulgárně nadávala a fyzicky ho napadala (a to bez ohledu, zda se v místě násilí nacházel jejich syn).

Při setkání otce se synem ve společném bytě došlo mezi Markem M. a Petrou P. k rozepři ohledně bydlení Petry P. a také ohledně péče o syna. Při tomto setkání došlo k útoku ze strany Petry P. a použití kuchyňského nože, kdy ho zranila v oblasti hrudníku na 3 místech.

Marek M. tento fyzický útok přežil. Věc byla kvalifikována jako ublížení na zdraví, kdy Petra P. byla Krajským soudem odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem na zkušební dobu 4 let s dohledem a s povinností podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku.²⁰

Na tomto případě, který je popsán se sdružuje hned několik faktorů, které ovlivňují bezprostředně rodinu a poukazuje na příčinu vzniku domácího násilí. V této kazuistice se spojilo hned několik faktorů jako je nezaměstnanost, sociální rozdílnost v intelektu, nedostatek finančních prostředků. Je otázka, zda by bez těchto příčin došlo ke vzniku domácího násilí. Přikláníme se k názoru, že by k rozvoji domácího násilí došlo.

Velmi významnou příčinou je mikrosystém, který je zobrazen nejdůležitějším prvkem a to rodinou. Uvnitř rodiny mohou vznikat různé druhy situací, které zvyšují tendence k výskytu domácího násilí. Za hlavní rizika se považují:

- Privátnost (komplikuje uplatnění mechanismů sociální kontroly)
- Právo na ovlivňování svých členů (rodina disponuje neformálním právem silně ovlivňovat chování svých členů)
- Předepsané role (chování členů rodiny je regulováno obecnými rolovými předpisy, které bazírují na jiných principech, než jsou osobní kompetence a zájmy jejích členů)
- Obsáhlé, hluboké poznání druhých (partneři se obvykle dobře znají, dovedou vzájemně odhadnout své reakce a způsoby chování ve standardních i krizových situacích, ví, co si k sobě mohou dovolit).²¹

Můžeme uvést, že pachatel, který se dopouští domácího násilí, nebude svou manželku, či družku fyzicky napadat před návštěvou svých přátel, samozřejmě, že k tomuto může dojít. V mnoha případech domácího násilí mají rodiče oběti a rodiče agresora (pachatele) pokud žijí ve společné domácnosti velký vliv na oběť, kdy velmi často můžeme slyšet „vždyť to tak nemyslel, prostě mu to ujelo – neměl(a) si ho provokovat, on už to nikdy neudělá“. Těmito větami mohou ovlivnit jednání oběti v dalším průběhu vztahu.

²⁰Ondráček, Zdeněk., *Muž jako oběť domácího násilí*, Praha, 2009. s.72. Kriminalistický sborník 3/2009, vyd. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, s. 26-29.

²¹ Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4, s. 246-247.

Poslední příčina dle kauzálního modelu D.G. Duttona je v ontogenetické rovině. Tato rovina má několik příčin, které hledá v individuální charakteristice pachatele, oběti a vzájemné propojenosti. U této roviny se vychází z předpokladu, že pachatel prošel specifickým vývojem od narození, až po dospělost, kdy v průběhu vývoje se naučil za pomoci sociálního učení řešit různé situace agresivním chováním.

Složitější kořeny má agrese ve vztahu muže k ženě, kdy muži jsou na základě své tělesné i hormonální výbavy agresivnější než ženy. Dále je agrese závislá na vztahu s matkou, protože tato se stává jejich přirozeným vzorem. Na základě sebeuvědomování - dochází u muže k přeměně vzoru na otce.²² Z tohoto vyplývá, že pro pachatele domácího násilí může být rozhodující již dětství a prostředí ve kterém vyrůstá. Přímý kontakt jedince s násilím v průběhu dětství je rizikovým faktorem, který může nastartovat příčiny kriminogeneze a viktimogeneze. U kriminogeneze dochází k tomu, že oběť se později stává egocentrickým násilníkem (např. v dětství byl chlapec trestán svým otcem a tento v dospělosti napodobuje fyzicky to samé na svojí ženu). U viktimogeneze dochází k přijetí scénáře oběti a násilí oběť akceptuje jako součást svého života.²³

V ontogenetické rovině můžeme hovořit o tom, že pokud dojde k výše uvedenému jednání v dětství, tak se dítě snaží zlé zacházení ze strany rodičů odstranit ze svého podvědomí. Ve většině případů dochází k procesu, který tyto vzpomínky obnoví (např. při hádce v dospělosti s manželkou), což může být spouštěč domácího násilí.

U příčin domácího násilí záleží na chování agresora a chování oběti. Dále můžeme hovořit o osobnosti agresora. Na základě příčin domácího násilí můžeme vymezit rizikového muže a rizikovou ženu.

²² Poněšický, Jan., *Agrese, násilí a psychologie moci*, Praha: nakl. Triton, 2005. 211 s. ISBN: 80-7254-593-0, s. 33.

²³ Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4, s. 247.

1.3.1 Rizikový muž

- Muž, který má psychickou poruchu (např. osobnosti), tento muž může být konfliktní, egocentrický, bezohledný s tendencí uspokojovat vlastní potřeby. U tohoto muže převládá mít partnera zcela ve své moci.
- Muž závislý na alkoholu nebo na psychotropních a omamných látkách. Alkohol v mnoha případech může rozvinout agresi a také může odstranit zábrany pro užití násilí ve vztahu.
- Muž, který byl v dětství obětí násilí ve vlastní rodině, nebo byl přítomen násilí mezi rodiči.

1.3.2 Riziková žena

- Žena se syndromem naučené bezmocnosti – tento syndrom se projevuje nesamostatností, závislostí, neschopností se bránit a nízkou sebeúctou. Ve většině případů se jedná o ženy, který mohly být v dětství zneužívány sexuálně svým otcem, nebo byly fyzicky trestány anebo jinak týrány.
- Zvýšení závislosti ženy na partnerovi – spouštěč dříve skryté agrese.
- Izolace týrané ženy od rodiny (nemá osobu, která by se jí zastala před agresorem)²⁴

Jak autor uvedl, tak toto jsou možné faktory, které mohou signalizovat možné agresory dopouštějících se domácího násilí a obětí, na kterých je domácí násilí páčáno. V dalších kapitolách bude popsáno jak můžeme charakterizovat pachatele a oběť.

1.4 Nejčastější druhy domácího násilí

Nejčastějšími druhy násilného jednání mezi partnery jsou:

1.4.1 Fyzické násilí

Může se jednat o bití (např. dlaní nebo pěstí), fackování, strkání oběti (např. na zeď), tahání za oblečení nebo i za vlasy, pálení oběti cigaretou na různé části těla, kopání oběti, ohrožování oběti zbraní (bodnou, sečnou, střelnou).

²⁴ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 3, Praha: nakl. Portál, 2004. 872 s. ISBN: 80-7178-802-3, s. 635-636.

Dále je časté smýkání oběti po zemi, přivazováním oběti k nějakému předmětu (židle, postel), nucení k užívání omamných a psychotropních látek. Může docházet ke škrcení oběti ve vypjatých situacích, nebo strkání oběti ze schodů či násilné vyvedení z bytu před práh bytu. Jedná se o útoky vedené proti zdraví nebo životu oběti.

1.4.2 Psychické (emoční) násilí

V převážné většině se jedná o slovní týrání (urážky, které mohou být vulgární např. „ty děvko, za všechno můžeš ty, kdy už chcípneš“), také se často jedná o ponižování, vyvolání strachu v oběti – např. to dítě ti vezmu, po pozdním příchodu ze zaměstnání může pachatel vyslýchat, kde se oběť zdržela, v současné době může pachatel oběti hrozit zveřejněním nepravdivých informací na internetu, které by oběť společensky znemožnily nebo pachatel vyhrožuje suicidním jednáním.

Příběh oběti domácího násilí z pohledu psychického násilí: „Už bych měla jít do práce, začínám blbnout,“ říká manželovi. „Co chceš dělat?“ „Jsem zdravotní sestra, půjdu se zeptat do špitálu.“ „Nesouhlasím, aby ses na noční kurvila.“ „Prosím tě, víš, jak někdy vypadá noční služba? Zvlášť na chirurgii? To si myslíš, že lékař, která má celodenní službu a nastupuje noční, nedělá nic jiného, než souloží se setřičkami? Moc sleduješ filmy.“ „Každá sestra je kurva.“ „S tím sis mě bral, věděl jsi, jakou mám školu.“ „Ty tak máš školu. S tou tvou maturitou!“²⁵ Tento příběh nekončí, avšak výčet druhů psychického násilí ve vztahu k oběti by dokázal popsat několik stránek textu.

1.4.3 Sexuální násilí

Všechny sexuálně motivované sexuální útoky a činy, které jsou prováděny bez souhlasu oběti, kdy tyto agresor za užití síly na oběti vykoná nebo jiným způsobem vynucuje. Nejčastější slova u sexuálního násilí je přinucení, nebo donucení. Tato slova vyčerpávají za jakých okolností k tomuto dochází.

Sexuální násilí je většinou spojeno s nedobrovolným pohlavním stykem mezi obětí a pachatelem. Může být vynucován orální sex, anální styk, praktiky, které mají charakter zneužívání (masochismus) - fetišismus pachatele, nucení ke sledování pornografických filmů či pornografických časopisů.

²⁵ Velikovská, K., *Svobodná i když za mřížemi*, Brno: nakl. JOTA, 2006. 280 s. ISBN:80-7217-425-8, s. 13.

„Útok se sexuálním kontextem musíme tedy považovat jako napadení celistvosti osobnosti a narušení svobody člověka. Je paradoxní, že po obětech loupeží nikdo nechce důkaz kladení odporu lupičům. Při sexuálním napadení, kde je násilí neoddělitelnou součástí činu, se naopak zjišťuje, zda oběť kladla agresorovi dostatečný a adekvátní odpor“.²⁶

1.4.4 Ekonomické násilí

Při tomto druhu násilí dochází ke zneužití oběti a to tím, že pachatel oběti zabere veškeré peníze vydělané v zaměstnání, nebo oběti neposkytne žádné finanční prostředky pro běžný život. Pachatel může také vynucovat svůj prospěch přepsáním např. pozemku, nebo části domu na jeho osobu. Pachatel využívá svého postavení a oběti nepřiznává svůj příjem. Může docházet také k obrácenému modelu, kdy pachatel po oběti nechce, aby tato vykonávala zaměstnání a tohoto využívá ve svůj prospěch (oběť je závislá na jeho tzv. kapesném).

1.4.5 Sociální násilí

Při tomto druhu násilí dochází ze strany násilníka (pachatele) ke snaze roztrhat vztah s rodinou, zamezit oběti přístup k rodičům, kamarádům, spolupracovníkům.²⁷

1.5 Nejčastější formy domácího násilí

Nejčastějšími formami násilného jednání mezi partnery jsou:

1.5.1 Sociální izolace

U této formy dochází ze strany pachatele (agresora) k tomu, že se snaží o absolutní odklon oběti od rodiny, kdy toto je vynucováno zákazem styku s příbuznými, dále kontrolou telefonu a odebíráním telefonu pokud chce oběť svým příbuzným zatelefonovat.

Pachatel se může snažit přikazovat oběti, jak by se měla oblékat ve společnosti a doma, také oběť poučuje o tom co je vhodné a co ne. Pachatel má svou oběť pod tzv. supervizí, kdy rozhoduje o tom zda může oběť sledovat určitý televizní program či poslouchat rádio.

²⁶ Simota, David. Muži, ženy a sexuální násilí [online]. *E-polis.cz*, 9. červen 2005. [cit. 2009-12-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/sociologie/100-muzi-zeny-a-sexualni-nasili.html>>. ISSN 1801-1438.

²⁷ Voňková, Jiřina., Macháčková, Radka., a kol., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 9.

1.5.2 Zastrahování

Zde dochází ze strany pachatele k demonstraci své síly a to tím, že na oběť hlasitě křičí, velmi výrazně gestikuluje, ničí majetek a to např. tím, že rozbije sklenici s vodou či jiný předmět a v oběti tím vzbudí důvodnou obavu o její život. V případě domácího zvířete v bytě či v domě může pachatel vyhrožovat jeho usmrcením v případě nesplnění jeho podmínek. Nejhorším typem jeho výhrůžek je, že opustí rodinu nebo spáchá sebevraždu či zavraždí děti, které jsou ve společné domácnosti.

1.5.3 Vyčerpávání

Pachatel může oběti odepírat právo na spánek, dále právo na příjem potravy a tekutin, kdy také může docházet k tomu, že přikazuje nesmyslný druh práce pro oběť.

1.5.4 Citové týrání

Nejčastějším citovým týráním jsou každodenní nadávky, kdy dochází ke kritizování oběti za to co udělala špatně, dále pachatel vyvolává pocit viny za tuto situaci a popírá skutečnost násilí s tím, že si toto oběť vymyslela. Pachatel může oběti podsunout myšlenku na které demonstuje milenecký poměr s jinou osobou.

„Cokoliv jsem udělala, bylo špatně. Byla jsem hloupá a pomalá. Byla jsem chamtivec a pletichářka. Byla jsem líná. Dost dlouho jsem mu věřila. Myslela jsem si, že si to zasloužím, když mě uhodí. Myslela jsem, že nemá smysl, abych ho opouštěla – bez něj bych si přece nevěděla rady: a rozhodně nepřipadalo v úvahu, že by se mi podařilo najít někoho jiného.

Až když jsem se dostala do nemocnice, popovídala jsem si o tom s jednou sestrou, která na mě byla velmi hodná. Pomyslela jsem si: Když jsem k ničemu, nebudu mu chybět a alespoň budu v bezpečí. Tak jsem ho opustila²⁸.

²⁸ Conwayová, Helen L., *Domácí násilí*, 1. vyd., Praha: Albatros, 2007. ISBN:978-80-00-01550-7, s. 22.

1.5.5 Ekonomické týrání

Při tomto dochází k zákazu navštěvovat zaměstnání, či si zaměstnání hledat. Nucení oběti žádat o finanční prostředky na potraviny a s tím spojená kontrola paragonů za provedený nákup, kdy může docházet k omezení finančních prostředků na oblečení a hygienu (mýdlo, pasta,..). Velmi častým jevem je neplacení poplatků za bydlení a také popírání sociálních a jiných potřeb dětí (např. návštěva zájmových kroužků, či hrazení internetu).

1.5.6 Vydírání

U tohoto se jedná velmi často o braní dětí jako rukojmí při řešení konfliktů mezi dospělými (manželi, druhem a družkou), časté je při rozvodovém řízení, děti nevědí jak se mají chovat a rodiče je štvou jeden proti druhému.

1.5.7 Zneužívání

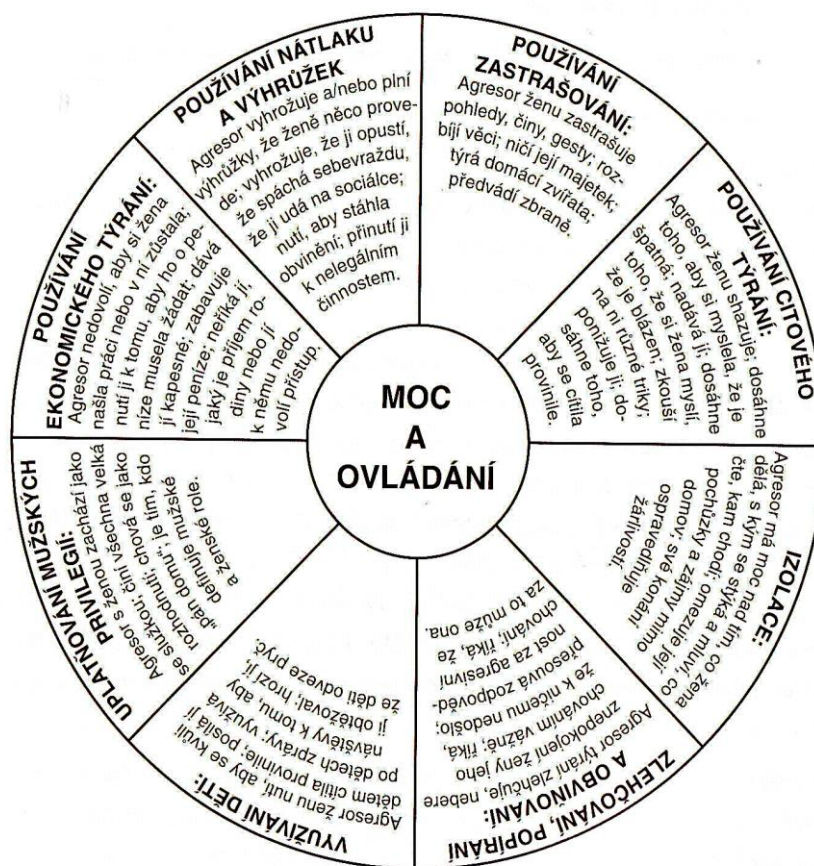
Muž při tomto může se ženou zacházet podřadně (bere ženu jako služku, nebo jako uklízečku), časté je nadřazené a povrchní zacházení s obětí, pachatel se snaží v rodině mít jediný správný názor²⁹.

Existuje několik druhů agresivního chování – toto je znázorněno na tzv. **Duluthském modelu**. Středem schématu je kruh, který vyznačuje moc a ovládání, které je především cílem a výsledkem násilí a týrání oběti (viz. obrázek č. 1).³⁰

²⁹ Voňková Jiřina., Macháčková Radka., a kol., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 10.

³⁰ Conwayová, Helen L., *Domácí násilí*, 1. vyd., Praha: Albatros, 2007. ISBN: 978-80-00-01550-7, s. 15-16.

Duluthský model:

Obrázky 1

V běžném životě se můžeme setkat s užitím několika forem domácího násilí ve spojené formě. Nejhorším násilím je dle mého názoru citové týrání, které toto zanechává jizvy na duši oběti a také na psychice. U fyzického násilí dochází ke zranění oběti, kdy toto může zanechat např. trvalé poškození zdraví (např. vyražené zuby, zlomený nos).

Fyzické a sexuální násilí je nejlépe prokazatelné – zanechává např. modřiny, podlitiny, poškození pohlavních orgánů, (sperma pachatele a oběť si dojde ve většině případů na lékařské ošetření), kdy lékařská zpráva je rozhodující okamžik pro oznámení trestného činu týrání. Psychické a sociální násilí je těžce doložitelné. Toto násilí uniká pozornosti okolí a společnosti, která toleruje soukromí vztahu v rodině.

Z dat občanského sdružení ROSA vyplývá, že:

- 100 % klientek o.s.ROSA, obětí domácího násilí, má zkušenost s psychickým násilím.
- 85,1 % žen, obětí domácího násilí, má zkušenost s fyzickým násilím.
- 74,4 % žen, obětí domácího násilí, má zkušenost s ekonomickým násilím.
- 42,5 % žen, obětí domácího násilí, má zkušenost se sexuálním násilím.³¹

1.6 Oběti domácího násilí

Než začneme rozlišovat, na jakých obětech dochází k domácímu násilí, je nutné uvést, že mezi místa v České republice, kde oběti nejčastěji vyhledávají pomoc patří lékař (72%) a policie (68%).³² Mezi skupiny, které budou níže popsány se řadí muži, ženy, děti a senioři. Je velmi obtížné zjistit, zda bude partner ženy mít sklony k násilí. Stejně tak senior nemůže tušit, že bude na obtíž svým dětem a že místo starosti o řádné dožití budou děti seniorů chtít pouze majetek. Zmínit můžeme nejznámější případ násilí a týrání na dětech v kauze Kuřim, kdy tato se od roku 2007 stále nedořešila. V České republice je dle (Evvy Vaníčkové, Ústav zdraví dětí a mládeže Univerzity Karlovy v Praze) přibližně 200.000 dětí, které zažily násilí nebo na těchto dětech stále ještě domácí násilí probíhá³³.

A toto je opravdu značné číslo, a velký problém, nad kterým bychom se měli vážně zamyslet. Tyto děti jednou budou rodiči, vychovávající své děti, a násilí na nich může zanechat stopy, které se budou jako tzv. „bumerang“ vracet prostřednictvím výchovy a možná i ve formě násilného zacházení. Možná, že by oběti (ženy) neměly brát, až tak závažně ve svazku manželském přísahu, že budou společně „v dobrém, i ve zlém“.

³¹[R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí: *Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*, [online]. c – neuvedeno, poslední revize 2.1.2009 [cit.2009-12-16]. Dostupné z: <http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf>, s. 14.

³² Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 239.

³³ČeskéNoviny.cz. [online]. c -2009, Neris, s.r.o., poslední revize 1.9.2009 [cit.2009-12-16]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/tema/zpravy/v-cr-je-pry-priblizne-200-000-tyranych-deti/395366&id_seznam=5966>. ISSN: 1213-5003.

Jak se ukazuje v průzkumech nevládních organizací, tak největší výskyt domácího násilí je registrován právě mezi manželi.³⁴ Určitě je důležité zmínit, že k domácímu násilí dochází v tzv. cyklech. „Domácí násilí má vlastní dynamiku, tzv. spirálu násilí, kdy se období násilí střídají s obdobími klidu a odpuštění. Násilí nebývá afektivní, ale promyšlené, nelze však vyloučit situační faktory“.³⁵ U obětí, které jsou dlouhodobě a opakovaně vystaveny domácímu násilí se může vyskytnout tzv. posttraumatická porucha.³⁶ Při této poruše dochází k závažnému stresu oběti v reakci na traumatizující událost (např. na fyzické napadení). Vyskytuje se u obětí, které jsou vystaveny tzv. stresorům (jak fyzickým, tak i psychickým). Psychika oběti se nedokáže s touto událostí vyrovnat a dostat se do podvědomí, proto „postižený opakovaně prožívá událost v myšlenkách, snech a fantaziích a vyhýbá se místům a situacím, ve kterých k události došlo“.³⁷

Určitě v mnoha případech dochází k tzv. Stockholmskému syndromu. Zjednodušeně můžeme uvést, že při tomto dochází k zavázání týrané oběti vůči svému trýzniteli (násilníkovi), kdy při tomto dochází k vytvoření emocionálního pouta a oběť se ztotožňuje s názory a jednáním násilného pachatele. Oběť se pouze snaží zachránit, ale stejně se v mysli domnívá, že tak činit musí. Možná nejdiskutovanějším případem poslední doby můžeme uvést případ Nataschy Kampusch, u tohoto případu oběť byla unesena v 10 letech a následně se po 8 letech pokusila o útěk, který se jí zdařil. Je otázka, zda mohla trpět Natascha Kampusch tzv. „Stockholmským syndromem“ a pokusit se o útěk mnohem dříve.³⁸

³⁴ Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1. ,Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 237.

³⁵ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 10.

³⁶ z angl. *Posttraumatic Stress Disorder*

³⁷ Wikiskripta - *Posttraumatický stresový syndrom*, [online]. c – neuvedeno, poslední revize 23.7.2009 [cit.2009-12-18]. Dostupné z: <<http://www.wikiskripta.eu/index.php?title=Posttraumatic%C3%BD+stresov%C3%BD+syndrom&oldid=9381>>.

³⁸ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 18.

1.6.1 Muž jako oběť

Začneme netradičně popisovat muže jako oběť domácího násilí. Tomuto tématu se stejně tak, jako dříve ženám v roli oběti, nevěnuje pozornost, a to z důvodu, že muž není tak křehký jako žena. Toto téma je společností také tabuizováno. Společnost se zaměřuje na muže, jako na osoby, které nesmí zklamat. Socializace emocí podléhá nejrozumnějším omezením „kluci nebrečí, vždyť musíš něco vydržet, jsi kluk apod“.

Pilotní studie ze zahraničí od R. Purcherta zachycuje násilí na mužích. Autor této studie se zaměřil na násilí nejen mezi mužem a ženou, ale také mezi stejným pohlavím a v zaměstnání. Výzkum byl založen na dotaznících – kdy ze vzorku 196 mužů vyplynulo, že byl každý čtvrtý muž svou partnerkou alespoň jednou za život fyzicky napaden. Zhruba 5 procent mužů utrpělo zranění v souvislosti s domácím násilím.

Ani jeden muž, který byl svou partnerkou napaden se neobrátil na Policii. Na druhou stranu musíme uvést, že ze studie vyplynulo, že polovina respondentů fyzické násilí iniciovala. Každý pátý muž vypověděl, že je jeho partnerka žárlivá. Každý šestý muž uvedl, že ho partnerka kontroluje. K sexuálnímu násilí se muži nevyjadřovali. Muži tento druh násilí ve velké většině nezažívají³⁹.

1.6.2 Žena jako oběť

Mezi skupiny nejvíce ohrožené domácím násilím se bezpochyby řadí ženy. Neexistuje žádný konzistentní osobnostní profil ženy jako oběti domácího násilí. Pro oběti domácího násilí mohou být významné fyzické a psychické potíže. Pachatel si svou oběť vybírá nezávisle na tom, kolik je ženě let, nezáleží ani na vzdělání a sociálním postavení. Z počátku vztahu dochází ze strany ženy k milostnému vzplanutí a stejně jí oplácí i její muž či přítel lásku. Po nějaké době již zamilovanost vyprchá a přijde doba vystřízlivění, kdy se žena agresora (muže) obává, ale stále se snaží vztah udržet. V této době dochází ke střídání násilí s úseky klidu.⁴⁰

³⁹ Buriánek, Jiří., et al., *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN: 80-7254-914-6, s. 30-34.

⁴⁰ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2. aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 12.

K většině změn ve vztahu dochází mezi obětí a pachatel, když se mezi ženou a mužem vytvoří pevná vazba, kdy se může jednat o:

- svatbu (změna ve vztahu – volnost)
- těhotenství (narození dítěte)
- společné bydlení (např. podnájem – partneři dosud nebyly celé dny spolu)
- koupě nového bytu (společný majetek)⁴¹.

Je důležité položit si otázku jako oběť domácího násilí v postavení ženy, zda vyřeší odchodem od partnera tuto situaci?

„U většiny žen a mužů odchod od násilného partnera způsobilo, že násilí skončilo. K tomu, ale nedošlo u významného množství respondentů – u třetiny (37 %) žen a pětiny (22 %) mužů. Opuštění partnera také nemusí být právě snadné. Mnohé ženy, které zažily domácí násilí uvedly, že chtěly, aby skončilo násilí, ale ne, aby se rozpadl daný vztah. Tento pohled se projevil tím, že polovina žen, které odešly po nejhorším incidentu domácího násilí z domova se k partnerovi vrátila. Když se ženy s partnerem rozešly, u 63 % násilí skončilo úplně, u 8 % se situace zlepšila, u 5 % zůstalo vše stejné, u 3 % se vše zhoršilo, u 3 % násilí začalo teprve po rozchodu a u 18 % se násilí změnilo v něco jiného jako pronásledování a jiné formy obtěžování. U mužů vedl rozchod k úplnému skončení násilí u o něco více osob. Byla zde i menší pravděpodobnost, že začne obtěžování nebo pronásledování, než u žen“.⁴²

Z tohoto Britského průzkumu kriminality z roku 2001, můžeme usoudit, že odchod od partnera by měla oběť vždy učinit. Na základě průzkumu nestátních neziskových organizací bylo zjištěno, že ženy bývají objektem (obětí) násilí v 94-96 %.⁴³

Ženy, které se staly obětí domácího násilí, mohou mít časté psychické problémy, mohou se pokusit o sebevraždu (i společně s dítětem) nebo zvolí méně rizikové, avšak velmi návykové látky, jako např. léky, alkohol.⁴⁴ Žena v násilném vztahu zůstává kvůli svým dětem, které má s agresorem. K dětem se totiž může agresor chovat jako otec bez sebemenší chyby.

⁴¹ Nazare-Aga, Isabele., *Láska a manipulace*, Vyd.1., Praha: Portál., 2003. 160 s. ISBN:80-7178-682-9, s. 33.

⁴² Institut pro kriminologii a sociální prevenci, přeloženo z anglického originalu „*Domestic violence, sexual assault and stalking*“ *Findings from the British Crime Survey Stationery Office*, přeložil Marvel s.r.o., 2009, ISBN 978-80-7338-088-5, s. 67.

⁴³ Feminismus.cz. [online]. c 2003, poslední revize 10.8.2003 [cit.2009-12-18]. Dostupné z: <<http://www.feminismus.cz/download/domaci%20nasili.pdf>>.

⁴⁴ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 645.

1.6.3 Dítě jako oběť

Z pohledu společnosti by se dítěti, jako oběti domácího násilí v jakékoliv podobě měla věnovat maximální pozornost. Společnost se začala věnovat problému týrání dětí poměrně pozdě, kdy počátek zájmu o problém týrání zapříčinila kauza z konce 19. století a to s Mary Ellen Wilson (1864-1956),⁴⁵ kterou krutě týrali její pěstouni (viz. obrázek č. 2).⁴⁶ Důležité na tomto případě bylo, že si týrání všiml soused Mary, který vše oznámil úřadům. Týrání a násilí se projevovalo následovně:

- pravidelným a těžkým bitím Mary
- pěstouni Mary dávali málo potravin
- Mary byla nucena spát na podlaze
- nedostávala teplé oblečení při chladném počasí
- musela být ve svém zamčeném a temném pokoji
- nesměla chodit ven, s výjimkou v noci na svém vlastním dvorku

Pěstouni Francis a Mary Connolly dostali za 8 let týrání a násilí na Mary jeden rok vězení. V roce 1874 byla v New Yorku založena první společnost pro prevenci týrání (ochranu dětí proti krutosti) svého druhu.⁴⁷

Obrázek 2

⁴⁵ Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1, s. 143.

⁴⁶ Children Protective Services - *Sources of Inspiration for Charles Dickens' novel*. [online]. c – neuvedeno, poslední revize 6.1.2010 [cit.2009-12-25]. Dostupné z: <<http://suncanaa.com/stories6>>.

⁴⁷ Wikipedia, the free encyclopedia, *Mary Ellen Wilson*. [online]. c – neuvedeno, poslední revize 25.11.2009 [cit.2009-12-25]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Ellen_Wilson>.

S dětmi se zacházelo v každé době špatně. Ženy i muži se dělí o týrání a násilí na dětech stejným dílem. Nerozhoduje, kde dítě žije, či jaké je etnické skupiny či rasy. U tohoto činu je velmi vysoká latence (skrytost). „Děti jsou však také nepřímými oběťmi domácího násilí. Jsou přítomny násilí v 78 % násilných vztahů evidovaných nestátními neziskovými organizacemi“. ⁴⁸

Pokud mluvíme o dětech jako o nepřímých obětech domácího násilí, pak hovoříme, že se staly svědky domácího násilí. Pokud se stane dítě svědkem domácího násilí mezi svými rodiči, tak ztrácí doma pocit bezpečnosti a zvyšuje obavy o život a zdraví některého z rodičů, kdy tyto stoupají s každým dalším dílčím útokem. Děti poté ve vypjatých situacích mohou reagovat agresivně na své okolí (např. ve škole). Pokud otec týrá před dítětem svou manželku, tak dítě nemá pocit ochránce v matce. Děti nevědí, jak se mají s touto nenadálou situací vypořádat. Ve značné většině případů, kdy je týrána matka dítěte, dítě přechází na stranu týrané matky, kdy se jí snaží bránit pokud dojde k násilí ze strany agresora (muže). U mnoha dětí vyvolává násilná osoba strach a přejí si, aby odešla z domu, anebo naopak může dojít ke ztotožnění se s rolí agresora. ⁴⁹

V minulosti se hovořilo o tzv:

- neúrazových poraněních dětí (child non-accidental injuries)
- syndrom bitého dítěte (battered child syndrom)
- syndrom špatného zacházení (maltreatment)
- sexuální zneužívání (sexual abuse) ⁵⁰

V současné době se veškeré uvedené druhy násilí na dětech shrnuly do jediného syndromu a tento se označuje jako syndrom CAN⁵¹ a jeho definice zní:

⁴⁸ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 13.

⁴⁹ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 644.

⁵⁰ Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1,s. 144.

⁵¹ Z angl. (child abuse and neglect)

„Týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte, je jakékoliv nenáhodné, preventabilní, vědomé (případně i nevědomé) jednání rodiče, vychovatele anebo jiné osoby vůči dítěti, jež je v dané společnosti nepřijatelné nebo odmítané a jež poškozuje tělesný, duševní i společenský stav a vývoj dítěte, popřípadě způsobuje jeho smrt“.⁵²

Velmi často také dochází k tomu, že dítě postižené domácím násilím není vyslyšeno a jeho sdělení jsou odmítána s tím, že si vymýšlí nebo, že je to jen dětská fantazie. Děti jsou odkázány na pomoc druhého (rodiče), to je velmi důležitý faktor při domácím násilí. Dítě je osoba mladší 18 let. V případě násilí na dítěti pomáhá oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Pracovníci OSPOD a intervenční centra patří do druhého pilíře Ministerstva Vnitra pro realizaci pomoci obětem domácího násilí ve spolupráci s Policií České republiky. Policie České republiky má povinnost hlásit přítomnost dítěte u domácího násilí do 24 hodin od vstupu do společného obydlí.

1.6.4 Senior jako oběť

Na tuto skupinu obětí domácího násilí se v současné době velmi zapomíná. Násilí na starých lidech je označováno jako „elder abuse and neglect“ – syndrom EAN. Pojem zahrnuje nevhodné zacházení se starými lidmi, diskriminaci, zanedbávání a zneužívání seniorů.⁵³ Problematice týrání seniorů⁵⁴ je věnováno desetkrát méně publikací, než je tomu u dětí se stejným problémem.⁵⁵ Dále je u obětí násilí v postavení seniora několik faktorů, které mohou zapříčinit vznik tohoto patologického jevu. Agresor může využívat toho, že senior ztratí kontakt se svými přáteli. Dále také agresor může zneužít např. anonymitu panelových domů (vysoký počet nájemníků).

⁵² Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1, s.144.

⁵³ Život90 - Týrání / Senior telefon - telefonická krizová pomoc | Sociální služby |. [online]. c 2008-2009 Život 90 , poslední revize 3.1.2010 [cit.2009-12-25]. Dostupné z: <<http://www.zivot90.cz/4-socialni-sluzby/14-senior-telefon--telefonicka-krizova-pomoc/143-tyrani> >.

⁵⁴ z lat.(senex, senis – starý)

⁵⁵ Buriánek, Jiří., et al, *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN: 80-7254-914-6, s. 81-82.

Senior na počátku domácí násilí nemusí rozpoznat. Nemusí vědět, že jeho syn nebo jiný člověk v domácnosti má sklony k týrání nebo násilí. Násilí se může projevit v době, kdy se člen rodiny musí starat o seniora např. (v době nemoci – imobility).

V této chvíli je senior odkázán na pomoc druhé osoby v domácnosti. Tento člen rodiny se o něj musí starat, umývat ho, vařit mu. Senior může mít navíc nějaké zvíře, o které je potřeba se starat.

Zde dochází ke zlomu, kdy se člen rodiny, který má zažité nějaké zvyky musí ze dne na den změnit. Po nějaké době může agresor dojít k názoru, že si senior může za to sám, poté dochází k psychickému násilí a v některých případech i k fyzickému násilí. Ve společnosti je zakořeněna pověra, že se senior vrací do dětských let a podle tohoto také se seniorem agresor jedná.

Základními faktory, které zvyšují ohrožení seniora jsou:

- špatný zdravotní stav
- poruchy kognitivních a percepčních funkcí
- ztráta autarkie (soběstačnosti)
- sociální izolace (od přátel)
- soužití s agresorem
- závislost na agresorovi

Jsou také faktory, které mohou ovlivnit jednání agresora, kdy mezi tyto patří:

- užívání drog a alkoholu
- nízký inteligenční kvocient
- přetížení a existenční problémy agresora v rodině
- nízký zájem společnosti při řešení problému násilí páchaném na seniorovi
- diskriminace seniorů ze strany společnosti
- a v neposlední řadě také (syndrom vyhoření⁵⁶) u ošetřovatelského personálu⁵⁷

Starý člověk si obtížně zvyká na změnu ve svém životě, a proto je tento druh násilí či týrání seniorů velmi obtížně zjistitelný, protože senior nechce oznámit týrání ze strany svého blízkého, kdy tímto je právě člen rodiny. Ve stáří se nechce senior se svým okolím rozhádat, ale chce se svými blízkými dožít ve svém bydlišti (domě).

⁵⁶ z angl. burnout (zakladatel názvu H. Freudenberger)

⁵⁷ Buriánek, Jiří., et al, *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN: 80-7254-914-6, s. 82-106.

K násilí na seniorech dochází také v sociálních zařízeních, i když se o tomto problému nehovoří, protože do těchto zařízení dává hodně osob své rodiče (babičky, dědečky), aby o ně bylo řádně postaráno a neřeší, jak je s nimi zacházeno. U obětí (seniorů) převládá strach a beznaděj, dále se také stydí někomu oznámit, že k tomu dochází a obávají se, že ze strany pracovníků soc. zařízení může dojít k pomstě.

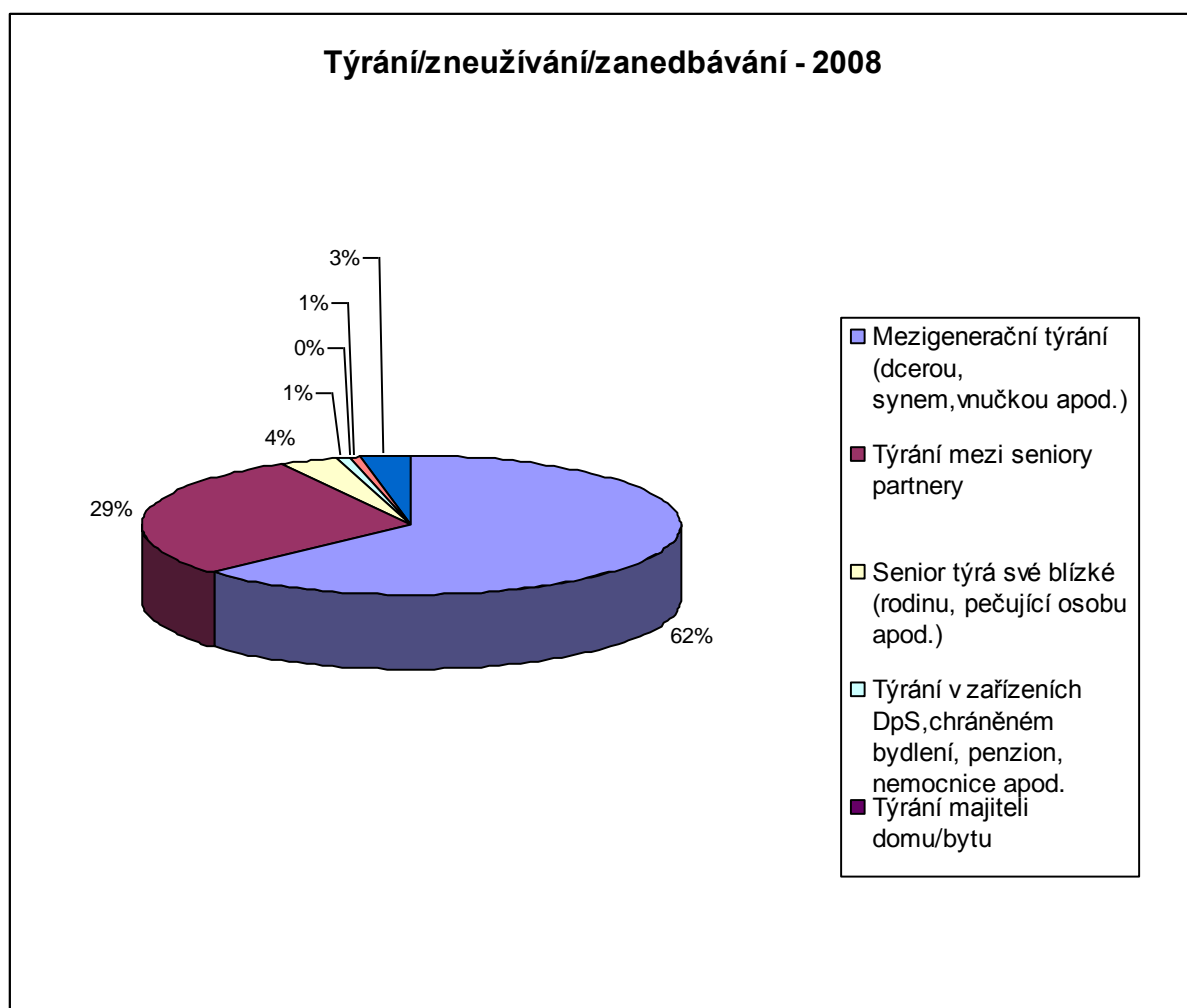
Oběť domácího násilí také zapírá to, že došlo ze strany osoby blízké k násilí. Senior si může klást otázku: Jak by oznámení tohoto skutku přijala společnost - moji sousedé, přátelé? U obětí v postavení seniora můžeme hovořit, že je možné se setkat s mylnými představami o domácím násilí a to např.: starý člověk se choval špatně (provokoval), a proto byl potrestán nebo - špatné zacházení je typické pro nižší společenské vrstvy (tímto dochází k popření domácího násilí u vyšších společenských vrstev).

Určitě je velmi důležitá role státu, kdy tento by měl o problematice domácího násilí na seniorech začít diskutovat a dát tento problém do popředí zájmu a ve stejném množství informovat společnost o týrání dětí, žen i seniorů.⁵⁸

Jak ukazuje statistika sdružení ŽIVOT 90, které se zabývá řešením specifických problémů seniorů, tak v roce 2008 se na krizovou linku SENIOR dovolalo přes 200 osob, kdy tyto nahlásily, že jsou obětí tzv. syndromu EAN. Na základě oznámení došlo k jejich vyhodnocení, kdy bylo zjištěno, že nejvíce zastoupenou skupinou je týrání ze strany dcery, syna, vnučky, vnuka – (viz. obrázek č. 3).⁵⁹

⁵⁸ Buriánek, Jiří., et al, *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN: 80-7254-914-6, s. 82-106.

⁵⁹ Život90 - Týrání | Senior telefon - telefonická krizová pomoc | Sociální služby |. [online]. c 2008-2009 Život 90 , poslední revize 3.1.2010 [cit.2009-12-26]. Dostupné z: < <http://www.zivot90.cz/4-socialni-sluzby/14-senior-telefon--telefonicka-krizova-pomoc/143-tyrani#>, >.

Obrázek 3

S týráním seniorů se nejčastěji mohou setkat praktičtí lékaři nebo lékař na pohotovosti. V České republice se můžeme setkat u 60000 seniorů se špatnou formou zacházení (týráním starých osob). Za seniora je považována osoba starší 65 let.⁶⁰

1.7 Principy práce s obětí

Pokud je oběť týrána a vyžaduje podporu, tak je ze strany organizací a státu poskytována následující pomoc:

⁶⁰ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 13-14.

1.7.1 Materiální pomoc

- bezpečné bydlení (utajené ubytovny)
- péče o dítě
- přístup k veřejným službám

1.7.2 Psychická podpora

- rady, jak se zachovat
- zvýšení sebevědomí (vedení k rozhodnosti)
- skupiny vzájemné podpory

1.7.3 Právní pomoc

- děti a jejich opatrovnictví
- majetek
- finanční podporu
- sociální podporu

V případě, že není oběť odpovědná za násilí agresora (neiniciovala ho), tak sociální pracovníci pomáhají získat ztracenou sebedůvěru, také je jejich prioritou bezpečnost oběti. Z doporučení jak by měl sociální pracovník pracovat s obětí vyplývá, že by měl zvolit vhodnou komunikaci, která by měla vyhovovat oběti (nebýt útočný, být empatický, být upřímný) a vysvětlit oběti právní důsledky včetně současných právních možností (poskytnutí veškerých kontaktů na různé organizace – azylové domy, Policii České republiky), dále by pracovník měl odhadnout rizika možného dalšího útoku ze strany agresora (vyhodnotit nutnost intervence).

Pokud chce oběť spolupracovat, tak se u ní může obnovit životní iluze, která se může týkat bydlení v domě, nebo na jiném místě, kde se oběti líbí. Je také důležité oběti nastínit, jak se má chovat v případě dalšího napadení ze strany agresora – tzv. vytvoření bezpečnostního plánu a v tento musí oběť věřit (např. 1 bod zavolat na Policii ČR, 2 bod vzít dítě do bezpečí - pokud to je možné, 3 bod odejít z bytu pryč - zjistit únikové cesty, apod).⁶¹

⁶¹ Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 240-246.

1.8 Pachatel domácího násilí

Pachatele (agresora) domácího násilí nelze jednoznačně charakterizovat, jako určitý typ člověka. Agresor se však dá rozpoznat na základě rizikových vlastností. Může se jednat o osobu, která je stále nespokojená, je přehnaně úzkostná, je nejistá a má nízké sebevědomí, které si vynahrazuje právě násilím na osobách, které jsou v její blízkosti. Agresoři reagují podrážděně, neumějí ovládat své chování a jednání.⁶²

Příčina vzniku úzkosti (agresora) může nastat v důsledku porodního traumatu, strachu z opuštění, zakázaných sexuálních a agresivních impulsů, povrchního žití, nemožnosti uspokojování základních životních potřeb.⁶³

Ve společnosti je uváděn ideál jak by se měl muž chovat, jak by měl být charakterizován, kdy je uváděno, že by měl být průbojný, nebojácný, sebevědomý, ohleduplný, měl by se umět rozhodovat. Na základě těchto požadavků se muži chovají stejně tak mocensky vůči svým partnerkám (obětím domácího násilí). Muži si nepřipouští, že by byla ohrožena ve vztahu jejich pozice, když mohou vést nadnárodní společnost, která má 1200 zaměstnanců. Pachatelé domácího násilí nejednají pouze v útočné formě, ale také v obranné formě (kdy je ohroženo jejich postavení) před obětí. Agresor si často myslí, že jeho jednání je jediné správné a ke stejnému názoru nutí oběť domácího násilí. Pokud oběť před agresorem projeví strach, tak agresor má pocit moci a uspokojení z ovlivnění jeho oběti. Agresor si sám nastaví hranice jednání, co má žena dovoleno, pokud tyto hranice překročí, následuje trest. Domácí násilí eskaluje ze strany agresora pokud se domnívá, že je jeho pozice ohrožena (např. že se jeho žena v zaměstnání stýká s muži, kteří by jí mohli imponovat).

Tolerance ze strany agresora je ve vztahu velmi nízká, agresor může žárlit např. i na to, jak se jeho žena obléká do práce, agresor si pokládá otázku: Pro koho se tak vlastně obléká? Pachatel domácího násilí se chová jinak v prostředí mimo místo bydliště a ve svém bydlišti. Z tohoto plyne, že se agresor chová jinak před svými známými a jinak když je s obětí o samotě.⁶⁴

⁶² Vágnerová, M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 637.

⁶³ Poněšický, Jan., *Agrese, násilí a psychologie moci*, Praha : Triton, 2005. 211 s. ISBN: 80-7254-593-0, s. 125.

⁶⁴ Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1, s. 135.

Toto rozpolcené jednání agresora je označováno jako „fenomén Jekylla a Hyda. Takový muž střídá násilnické chování s usmiřováním a demonstrativními projevy lásky“. ⁶⁵ Na základě takového chování neví oběť jak má na násilnickou osobu reagovat. Oběť může popírat jednání agresora, kdy vidí i jeho dobrou stránku. Na základě tohoto může dojít k tomu, že oběti poté nevěří její blízké okolí, že je oběť domácího násilí. Násilník často svaluje vinu za násilí na ženu, nebo na okolnosti, které jeho okolí přijímá, vzhledem k jeho mocenské ovlivnitelnosti. Agresor poukazuje např. na to, že žena doma neuklízí, nežehlí nebo nevaří. Agresor přijde po tvrdé práci domů a jídlo nikde, to je jeho obhajoba.

Na níže uvedené ukázce dokládáme, jak násilník dokáže násilí skrýt před svým okolím. Také jak se snaží agresor ovládat oběť, jak ignoruje protesty oběti a vyhýbá se odpovědnosti za problémy. ⁶⁶

„Přeji Vám hezký den a budu se těšit na Vaši objednávku.“ Dokončuji rozhovor s klientem. „Co ty se máš co těšit na chlapa, ty kurvo jedna!“ přiběhne Pavel z dílny nahoru do bytu. „Cože?“ nechápu. „Já jsem to slyšel,“ a následoval políček. „Co děláš? Já řekla, že se budu těšit, jak pošle faxem objednávku na zájezd!“ snažím se vysvětlovat, i když zvýšeným hlasem přes slzy. „Ty si nebudeš nic vymýšlet,“ rychlým pohybem sráží ze stolu slánku a vyžehlené prádlo smetává do rozsypaného pepře a soli. To snad není pravda, pomyslím si a chci zachránit alespoň pár kousků prádla. Ale jakmile jsem se sehnula, popadne mě za vlasy a smýkne se mnou. Snad by pokračoval dál, kdyby nebyl odvolán svým spolupracovníkem k zákazníkovi. Mávnutím proutku se dokázal uklidnit a odešel. Byla jsem šťastná, že je pryč, ale věděla jsem, že se ještě rád vrátí ke své nedokončené „práci“ se mnou. ⁶⁷

K domácímu násilí může vést agresora nespokojenost ve vztahu, negativní hodnocení chování oběti, nevyvážený životní styl (odlišnost partnerů). Agresivní reakci může vyvolat otázka ohledně peněz nebo sexuálního vztahu.

⁶⁵ Vágnerová, M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 638.

⁶⁶ Forwardová, Susan.: *Citové vydírání. Jak ho rozpoznat a ubránit se mu*. Vyd.1., Praha: Motto, 1999. 181 s. ISBN: 80-7246-023-4, s. 24.

⁶⁷ Velikovská, K., *Svobodná i když ze mřížemi*, Brno, nakl. JOTA, 2006. 280 s. ISBN:80-7217-425-8, s. 27.

Na základě těchto údajů se uvádí několik typů agresorů:

- self image demonstrátor (používá násilí k demonstraci své síly, kterou chce imponovat své oběti)
- self image defender (agresor se cítí v ohrožení a jedná obraně, kdy hájí své ego)
- reputation defender (jedná násilně v zájmu ohrožených hodnot).⁶⁸

Dále lze rozdělit pachatele domácího násilí dle L.W. Shermana na tyto skupiny:

- sociálně problémové (páchají domácí násilí na veřejnosti, i doma a mají záznam v rejstříku trestů)
- násilníky dvou tváří (agresor si vytvoří představu, jak by měl být úspěšný a silný ve všech oblastech společenského života, tohoto nedosáhne a je frustrován – svůj neúspěch demonstruje na své oběti) – násilná činnost tohoto agresora je velmi obtížně prokazatelná.⁶⁹

Dle Angličanky Pat Cravenové, je další rozlišení podle vzorce týrání a toto se dá rozdělit na základních 8 typů: 1. surovec, 2. žárlivec, 3. špatný otec, 4. lhář, 5. vyděrač, 6. sexuální násilník, 7. pán domu, 8. psychický utlačovatel. V České republice se dle informací nejvíce vyskytuje vyděračský surovec, který se dopouští fyzického a psychického násilí. Na základě rozdělení typu agresora se dá určit příslušná terapie (pro násilníka). V České republice chybí doposud terapeutické programy pro pachatele domácího násilí.⁷⁰

2. Domácí násilí a společnost

V každé době společnost reaguje rozdílným způsobem na pověry a fámy ohledně domácího násilí. Společnost se řídí heslem „škoda každé rány, která padne vedle“. Současné postoje společnosti k domácímu násilí jsou stále velmi konzervativní. Do 70.let 20.století se o domácím násilí mlčelo.⁷¹

⁶⁸ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 19.

⁶⁹ Voňková, Jiřina., et al., *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0, s. 20.

⁷⁰ Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 229.

⁷¹ Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 233.

V době komunismu se jednalo o tabuizované téma, které se dá přirovnat ke skrývání drogové scény jako dalšího významného fenoménu. Ke změně došlo díky vzniku hnutí, které byly zaměřeny na pomoc týraných žen. Hlavní myšlenka hnutí na obranu žen byla postavena na způsobu stíhání pachatelů domácího násilí i za domácí násilí, které nevede k těžké újmě na zdraví či životu oběti. Jako významný názor vidíme, že domácí násilí plodí oběti trestných činů, a proto je nelze za žádných okolností ignorovat.

„Dnes vedle sebe koexistují dva pohledy na domácí násilí a to kriminologický a feministický“.⁷² Feministické teorie jsou založeny na tom, že stres u muže vyvolává strach a vztek, který může vyvolat agresi vůči ženám (oběti). Kriminologický přístup nerozlišuje pohlaví pachatele ani oběti. Tento přístup je založen na podstatě, že muž a žena jsou při páchání domácího násilí zastoupeni stejným dílem.

U veřejnosti je stále zastoupen názor, že oběť nemůže být od agresora natolik psychicky narušena, že se nemůže účinně bránit. Společnost vnímá bezmocnost oběti jako slabost a také tuto slabost odsuzuje. Žena není vnímána stejně jako např. týrané dítě. Společnost se v některých případech ztotožňuje s variantou, že ženám agresivní chování vyhovuje – tento mýtus se vyskytuje např. u rómských žen. Veřejnost vnímá negativně policii jako represivní složku. Část občanů považuje policii jako neefektivní v řešení případů domácího násilí.⁷³

„Násilí v rodinách ohrožuje nejen životy žen, psychické zdraví dětí, které v těchto rodinách žijí, ale má i vážné dopady na ekonomiku. Odhadujeme, že náklady na nápravu problému způsobených domácím násilím, dosahují až pěti miliard korun ročně, říká Mgr. Martina Hronová z občanského sdružení ROSA“.⁷⁴

⁷² Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4, s. 247.

⁷³ Vágnerová, M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 646.

⁷⁴ [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [online]. c – neuvedeno, poslední revize 3.1.2010 [cit.2009-12-27]. Dostupné z: < <http://www.rosa-os.cz/o-nas/informace-pro-tisk/> >.

2.1 Možnosti pomoci obětem domácího násilí

V České republice se problematice domácího násilí věnuje několik neziskových organizací, kdy mezi nejznámější patří Bílý kruh bezpečí a nadace Rosa. Dne 11. září 2001 byl zahájen provoz telefonní linky pro oběti domácího násilí s označením DONA, kdy tuto provozuje Bílý kruh bezpečí.

Linka DONA během prvních tří let své existence přijala necelých 10 000 telefonických oznámení. Z těchto volání bylo 68,6% v souvislosti s domácím násilím.⁷⁵ Telefonická linka DONA nabízí psychologickou i právní pomoc pro oběti domácího násilí. Tato pomoc je dále v oblasti psychoterapeutické léčby a sociální pomoci. Sociální pomoc je zaměřena na první pomoc v krizi (zajištění bydlení např. v azylovém domu pro matky s dětmi).⁷⁶ Níže autor bakalářské práce uvede nejznámější organizace zabývající se pomocí oběti domácího násilí a jejich činnost.

- *Organizace ROSA o.s.*

Tato organizace poskytuje prostřednictvím poradkyň jednorázové anebo opakované konzultace obětem domácího násilí. Tyto konzultace jsou bezplatné. Organizace ROSA zajišťuje bezpečí pro oběti domácího násilí včetně jejich dětí. Pomáhá vypracovávat bezpečnostní plán pro snížení rizik u domácího násilí. Snaží se klientce nastítnit, že domácí násilí má zvyšující se tendenci, nikoliv naopak. Psychologové z ROSY zajišťují terapeutickou pomoc.

- Psychosociální centrum Acorus

Toto centrum je zaměřené na krizovou pomoc obětem domácího násilí. Ženám ohroženým domácím násilím a jejich dětem zajišťuje nezbytnou fyzickou ochranu před násilnou osobou (prostřednictvím stálé služby v azylovém domě) a dále podporou ve zlepšení komunikace matky s dítětem. Toto centrum se zaměřuje na ženy.

⁷⁵ Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X, s. 235.

⁷⁶ Vágnerová, M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3, s. 647.

- Bílý kruh bezpečí

Poskytuje bezplatné, odborné a diskrétní služby obětem a svědkům trestné činnosti prostřednictvím poraden. Poradci poskytují obětem především právní informace, praktické rady a psychologickou podporu. Ve velmi závažných případech spojených s násilným trestným činem doprovázejí oběti nebo případně pozůstalé k soudu, navštíví zraněné oběti v nemocnici a zprostředkují jim další potřebné služby.

- Občanské sdružení Élektra

Toto sdružení je nevládní neziskovou organizací, která vznikla z iniciativy klientek a terapeutek v roce 1995 na pomoc ženám - obětem sexuálního násilí v dětství a ženám znásilněným.

- proFem o.p.s,

V oblasti ženských lidských práv a násilí na ženách se věnuje politickému lobbyingu, vydávání publikací a bezplatnému právnímu poradenství obětem domácího násilí.⁷⁷

Jak vyplývá ze statistických údajů organizace ROSA, tak v roce 2008 se ke vstupnímu pohovoru do poradny dostavilo 232 klientek. Oproti roku 2007 je to nárůst o celých **9 %**. Výkony, které poradna v roce 2008 provedla: centrum ROSA (konzultace 30 minut)

Sociálně-terapeutické konzultace	674
Sociálně-právní konzultace	452
Psychoterapie žen	10
Právní konzultace	34
Individuální konzultace dětské psychologů	50
Osobní konzultace	28
Krizové intervence	6
Terénní práce	40
Vypracování zpráv k soudu, OSPOD	72
Dětská skupina se sešla	13 x 26
Skupina pro ženy	4 x 8
Klub pro ženy	2

Celkem 1 402 výkonů⁷⁸

⁷⁷ [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [online]. c – neuvedeno, poslední revize 3.1.2010 [cit.2009-12-27]. Dostupné z: < <http://www.rosa-os.cz/informace-pro-obeti-domaciho-nasili/dulezite-kontakty/>>.

⁷⁸ [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [online]. c – neuvedeno, poslední revize 3.1.2010 [cit.2009-12-29]. Dostupné z: < http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/statistika_ROSA_za_2008_verze_10062009.pdf >.

3. Trestně právní rámec v České republice

3.1 Legislativa

Český právní systém postihoval v každé době trestné činy proti zdraví a životu poškozených obětí. Do roku 1989 domácí násilí nebylo považováno za specifické protiprávní jednání, které má závažný charakter. Domácí násilí nebylo postihováno v trestním řádu jako specifický trestný čin. V České republice byl roku 1995 Koordinačním kruhem prevence násilí na ženách vyhlášen den proti násilí na ženách, který se konal dne 25. listopadu. Později byl ve Valném shromáždění Organizace spojených národů tento den oficiálně přiznán jako Mezinárodní den proti násilí na ženách. V trestním zákoně číslo 140/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů byl dlouhou dobu uveden paragraf 215 „týrání svěřené osoby“ – např. dítě ve vlastní péči nebo výchově, až dne 1.6.2004 došlo k právní úpravě, kdy § 215 tr. zákona byl rozšířen o písm. a). Tímto došlo k vzniku analogicky nového paragrafu v trestním zákoně a to §215a tr. zákona, který zní „týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě nebo osoby blízké“ – jedná se např. o manžela, druha, syna, osvojení, ale také partneri ve vztahu bez rozdílu sexuální orientace.

Na základě tohoto ustanovení lze již bez souhlasu poškozené osoby (oběti) stíhat pachatele (agresora či násilníka) domácího násilí, kdy nezáleží zda je osobou blízkou či nikoliv a nelze tedy ustanovení §100 tr. řádu (z.č. 141/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů) považovat za rozhodné při stanovení právní kvalifikace. Na tento právní stav, již přešla většina zemí Evropské Unie. Přelomový byl datum 14. března 2006, kdy byl schválen parlamentem České republiky zákon číslo 135/2006 Sb. Jednalo se o zákon, který měnil navazující ustanovení dalších zákonů. Na základě této novely od 1.1.2007 měla Policie ČR nové možnosti jak pracovat s pachatelem domácího násilí. Poprvé v historii byla práva oběti nadřazena zásahu do práv násilníka. Uvedený zákon č. 135/2006 Sb., byl vytvořen na základě již získaných informací z okolních států, kdy nejbližší zemí, která již pracovala s oběťmi domácího násilí bylo Rakousko, Německo a Velká Británie⁷⁹.

⁷⁹ Conwayová, Helen L., *Domácí násilí*, 1. vyd., Praha: Albatros, 2007. ISBN:978-80-00-01550-7, s. 77-78.

3.1.1 Vykázání

Na základě zákona číslo 135/2006 Sb. dostala Policie ČR novou možnost jak zakročit s násilníkem, a to v podobě vykázání podezřelého na 10 dní ze společného obydlí (byt, dům, vysokoškolská kolej, chata) mimo tyto prostory a zakázat násilníkovi další přístup k oběti. Policie ČR takto může konat v případě, že je nebezpečný útok ze strany agresora veden proti životu, zdraví, svobodě nebo jinak zvlášť závažnému útoku na lidskou důstojnost oběti. K tomuto jednání dle autora velmi často dochází i v souvislosti s použitím nějaké zbraně či předmětu, kterým vede agresor útok proti oběti. Velmi důležitým faktem jsou v době rozhodnutí o vykázání důkazy (šetření od sousedů, lékařská zpráva - apod.). Pojem VYKÁZÁNÍ je v českém právním systému zakotven v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii ČR v paragrafu 44, až v paragrafu 47. Tento status vykázání je platný od 1.1.2009. Právní výklad vykázání má několik specifik, kdy policista, který vykazuje násilnou osobu, tak musí rozhodnout, zda je veden útok proti životu a zdraví ohrožené osoby. Policista nevykazuje osobu pouze z místa společného obydlí, ale také z bezprostředního okolí, kdy toto je v předběžném opatření stanoveno např. na 100 metrů od domu. Vykázání platí i v případě, že již osoba není ve společném obydlí, stává se v praxi, že násilník po útoku na ohroženou osobu odejde. Vykázání agresora je na dobu 10 dnů – tuto dobu již nelze žádným způsobem zkrátit. Tímto postupem je oběti domácího násilí dán časový prostor pro důležitá rozhodnutí (přestěhování, odchod ze společného manželství, apod.).

Oběť může také zažádat o tzv. „předběžné opatření“, které může vydat soud a to v délce od 30 dnů, až na 1 rok, s tímto zpravidla pomáhají intervenční centra, která spolupracují na vydání soudního rozhodnutí. Písemnosti spojené s vykázáním policista předává proti podpisu ohrožené osobě i osobě pachatele – některé tiskopisy k vykázání jsou založeny jako příloha této práce.

Proti vykázání lze ze strany agresora podat námitku do 3 dnů. Zákon rozděluje práva a povinnosti agresora (neboli vykázané osoby). Mimo jiné patří do povinností i zákaz styku a navazování kontaktu s obětí a také vydání klíčů od společného obydlí. Násilná osoba si může s sebou vzít věci osobní potřeby. Policie ČR také provádí kontrolu dodržování vykázání. Pokud by oběť nebo násilník neplnil(a) podmínky vykázání, tak se mohou vystavit trestnímu stíhání za maření výkonu úředního rozhodnutí.

Přikláníme se k názoru, že v praxi je množství případů, kdy oběť umožní agresorovi vstup do obydlí a neoznámí tuto informaci na Policii ČR⁸⁰. Na základě statistických údajů, které shromažďuje Bílý kruh bezpečí o.s. z 15 intervenčních center, které jsou umístěny po celé České republice bylo zjištěno, že v roce 2007 bylo vykázáno 862 osob, v roce 2008 bylo vykázáno 679 násilných osob.

Za celý rok 2009 nebyly komplexně statistiky z BKB o.s. dosud zpracovány, avšak můžeme hovořit, že ke konci měsíce listopadu 2009 bylo vykázáno 714 agresorů, kdy do této statistiky není uveden měsíc prosinec 2009. Je zřejmé, že za rok 2009 bylo vykázáno více osob, než za rok 2008. Vykázání osob tedy mírně vzrostlo. V počtu vykázaných osob za období od 1.1.2009 do 1.12.2009 je na prvním místě Ústecký kraj se 121 vykázanými osobami, poté Moravskoslezský Kraj s 104 vykázanými osobami a na třetím místě se umístil Kraj Jihomoravský se 74 vykázanými osobami. Pokud statistiku převedeme do Libereckého Kraje, tak tento je s 59 vykázáními na 4 místě v počtu vykázaných osob.⁸¹

3.1.2 Ustanovení § 215a tr. zákonu v roce 2009

V současné době je na základě ustanovení § 215a odst. 1) tr. zákona (týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě) možno potrestat pachatele trestného činu v prvním odstavci trestem odnětí svobody, až na tři léta. Dále na základě ustanovení §215a odst. 2 písm. a, písm. b) tr. zákona lze potrestat pachatele trestem odnětí svobody na 2 léta až 8 let, pokud pachatel spáchá čin zvlášť surovým způsobem, nebo na více osobách a nebo pokračuje v páčání domácího násilí po delší dobu. Tento právní stav platí do 31.12.2009.⁸²

⁸⁰OO PČR Kraslice. [online]. c 2008, poslední revize 2.1.2010 [cit.2010-01-02]. Dostupné z: <<http://www.policiekraslice.com/extfiles/273.2008.pdf>>.

⁸¹Domácí násilí - *Statistiky*. [online]. c 2007 "Copyright Bílý kruh bezpečí, o.s.", poslední revize 3.1.2010 [cit.2010-01-02]. Dostupné z: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/statistiky/r64>>.

⁸²Trestní předpisy - *Úplné znění č. 580*, Praha: Sagit, nakl. Jiří Motloch, 2006. ISBN: 80-7208-586-7.

3.1.3 Ustanovení § 215a tr. zákonu v roce 2010

Od 1.1.2010 začne platit novelizovaný trestní zákoník pod č. 40/2009 Sb. Uvedený trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí se změní na ustanovení §199 zákona číslo 40/2009 Sb. Dojde ke značnému rozšíření a zvýšení hranice trestu pro násilnou osobu. Na základě § 199 odst. 1) může být nově pachatel potrestán odnětím svobody v délce trvání na 6 měsíců až 4 léta. Dále bude trestný čin rozšířen ve druhém odstavci. V tomto odstavci se trestní sazba nemění, pouze je uvedeno, že pachatel tímto činem způsobí těžkou újmu na zdraví. K značné změně došlo v § 199 odst. 3 tr. z., kdy pachatel domácího násilí může být potrestán odnětím svobody na 5 až 12 let, pokud činem způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně na dvou osobách nebo smrt (oběti).⁸³

⁸³ Trestní zákoník 2010, Trestní řád 2010 – *Úplné znění č. 721*, Praha: Sagit, 2009. ISBN:978-80-7208-736-5.

4. Praktická část

4.1 Cíl praktické části

Cílem praktické části je zjistit ze statistik Policie ČR důležité údaje za období let 2004, 2005, 2006, 2007 a 2008, aby mohlo být provedeno regionální porovnání domácího násilí na úrovni okresu, kraje a republiky. Statistiky se týkají násilných trestných činů spáchaných na výše uvedených územních úrovních za uvedené období. Zároveň se v praktické části práce pokusíme vyvrátit či potvrdit níže stanovené předpoklady. Pro dokreslení celé problematiky budou za ověřování stanovených předpokladů následovat přímé rozhovory, ve kterých budou obsaženy formy a způsoby páčání domácího násilí, jako je násilí fyzické, psychické, apod. a dále se také pokusíme ověřit cíl práce a to zjistit do jaké míry má veřejnost podíl na objasnění domácího násilí. Při ověřování stanovených předpokladů bude pracováno s informacemi Českého Statistického Úřadu. Údaje Českého Statistického Úřadu budou použity při uvádění demografických údajů a charakteristikách jednotlivých územních celků. V praktické části práce bude pracováno s těmito územními celky – okres Jablonec nad Nisou, Liberecký kraj a Česká republika.

V teoretické části práce jsme se zaměřili na vymezení problematiky domácího násilí. V úvodu jsme vysvětlili základní pojmy a charakteristické znaky domácího násilí. Zabývali jsme se příčinami domácího násilí, nejčastějšími formami páčání domácího násilí, zaměřili jsme se rovněž na pachatele a oběti domácího násilí. Pozornost byla věnována i principům práce s obětí domácího násilí a postoji, který k tomuto jevu zaujímá naše společnost. Nutnou součástí teoretické části práce byla otázka legislativy, tedy právního rámce, dle kterého se domácí násilí posuzuje.

4.2 Stanovené předpoklady

Při stanovení předpokladů vycházíme z teoretické i praktické znalosti problematiky násilné trestné činnosti, a to z pohledu Policie ČR a pohledu trestně právního tak, jak bylo zpracováno v teoretické části práce.

V praktické části práce máme nastoleny tyto předpoklady:

1. Za období let 2004 až 2008 se v České republice zvyšuje počet žen jako pachatelek domácího násilí.
2. V rámci České republiky, Libereckého kraje a okresu Jablonec nad Nisou má za sledované období let 2004 – 2008 domácí násilí vzrůstající tendenci.

Jako zdroje informací pro vypracování této části práce sloužily:

1. Statistické údaje Policie České republiky – Okresní ředitelství Jablonec nad Nisou
2. Statistické údaje Policie České republiky – Okresní ředitelství Liberec, Česká Lípa a Semily
3. Statistické údaje Policie České republiky – Policejní Prezídium Policie České republiky
4. Statistické údaje Českého statistického úřadu

4.3 Použité metody

Jako hlavní použitou metodu zkoumání autor práce uvedl porovnání statistických údajů a přímý rozhovor s oběťmi domácího násilí.

Provedeme porovnání statistických údajů vedených o násilných trestných činech a jeho pachatelích. Výchozí budou statistiky Okresních ředitelství Policie České republiky, které budou nově zahrnuty v rámci restrukturalizace Policie ČR do Libereckého kraje a statistiky Policejního Prezídia Policie ČR.

Na tomto místě považujeme za nutné vysvětlit, že do konce roku 2009 bude Policie ČR rozdělena do krajů tak, jak byla rozdělena Česká republika do doby, než byly vytvořeny Vyšší územní samosprávné celky. V současné době tedy v rámci struktury Policie ČR neexistuje Liberecký kraj, ale pouze „starý“ kraj Severočeský se sídlem v Ústí nad Labem. Nově vznikající Liberecký kraj bude tvořen okresy Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa a Semily. První tři okresy v současné době spadají pod Severočeský kraj. Okres Semily v současné době spadá pod kraj Východočeský, kde je centrem město Hradec Králové. Po restrukturalizaci připadne okres Semily pod nově vznikající Liberecký kraj se sídlem v Liberci. Tak tomu má být s účinností od 1.1.2010.

Liberecký kraj jako takový byl zřízen v rámci vládního návrhu z roku 1997 na vytvoření třinácti VÚSC v ČR. Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, bylo zřízeno čtrnáct VÚSC⁸⁴.

Při vytváření statistických údajů za Liberecký kraj tedy autor práce musel vyčlenit údaje z kraje Severočeského za okresy Jablonec nad Nisou, Česká Lípa a Liberec a údaje z kraje Východočeského za okres Semily. Údaje za okresy pak musely být sečteny a jsou použity pro údaje za Liberecký kraj v rámci Policie ČR. Takto získané údaje však zůstávají zcela validní a reliabilní.

4.4 Charakteristika jednotlivých zkoumaných územních celků

4.4.1 Okres Jablonec nad Nisou

Okres Jablonec nad Nisou je okresem příhraničním. Na severu hraničí s Polskou republikou, a to v délce 18,1 km, na západě s okresem Liberec a na jihu a východě sousedí s okresem Semily. Svou rozlohou 402 km² patří mezi nejmenší okresy v republice, hustotou 220,9 obyvatel na km² se však řadí mezi prvních deset v republice. V okrese Jablonec nad Nisou k 31.12.2006 žilo 88 783 obyvatel (v současné době je to 89 450 obyvatel), z toho 54 030 obyvatel jsou ženy. Podíl nezletilých osob, tedy osob 0 – 14 let je 14,5%. Osoby mezi 15 – 64 lety tvoří 71,8% podílu obyvatel a osoby starší 65 let tvoří 13,7% obyvatel Jablonce nad Nisou. Průměrný věk obyvatel v okrese je 40,1 let, přičemž muži se v průměru dožívají 38,6 let a ženy v průměru 41,5 let. Na 1 000 obyvatel připadá 10,1 promile živě narozených, 9,9 promile zemřelých a přirozený přírůstek činí 0,2 promile.

Reformou státní správy byla k 1. 1. 2000 Česká republika nově rozdělena na 14 krajů (NUTS3). Okres Jablonec nad Nisou se tak spolu s okresy Liberec, Česká Lípa a Semily stal součástí Libereckého kraje. K 1. 1. 2003 nabyla platnosti reforma státní správy, při které byly zrušeny okresní úřady a současně byly stanoveny územní obvody pověřených obcí II. stupně a správní obvody obcí s rozšířenou působností III. stupně. Touto reformou však nebyly zrušeny okresy jako územní jednotky. Správní obvody obcí s rozšířenou působností územně neodpovídají hranicím okresu.

⁸⁴ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4, s. 75.

Na území okresu Jablonec nad Nisou leží správní obvod obce s rozšířenou působností Jablonec nad Nisou, správní obvod Tanvald (částečně zasahuje do okresu Semily) a správní obvod Železný Brod, které jsou zároveň územními obvody pověřených obecních úřadů. Obce Frýdštejn a Malá Skála spadají do správního obvodu Turnov.

V okrese se nachází 34 obcí, z toho 8 měst. Středisky osídlení jsou především město Jablonec nad Nisou (45 051 obyvatel), dále Tanvald (6 956 obyvatel) a Železný Brod (6 482 obyvatel). Ve městech k uvedenému datu žilo 81,1 % obyvatel okresu.

Území okresu Jablonec nad Nisou se vyznačuje velkou členitostí terénu. Nejnížší nadmořská výška dosahuje 254 m n. m., nejvyšší 1 084 m n. m (Černá hora). Z celkové plochy okresu připadá 55,4 % na lesní půdu, 32,2 % zaujímá zemědělská půda.

Celkem je v okrese Jablonec nad Nisou v Registru ekonomických subjektů zapsáno více než 23 tisíc subjektů, z toho 24 % z nich spadá do oblasti obchodu, oprav motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost. Významným odvětvím v okrese je také zpracovatelský průmysl, především průmysl skla, keramiky, porcelánu a stavebních hmot. K největším firmám v okrese patří: PRECIOSA, a.s., JABLONEX GROUP a.s., Lucas Varity s.r.o., Seba T, akciová společnost, AKT plastikářská technologie Čechy, spol. s r.o., BTV plast, s.r.o.

Dlouhodobým pozitivním rysem okresu je nízká míra registrované nezaměstnanosti, která zde dosahuje nejnižší hodnoty v rámci okresů Libereckého kraje a současně řadí okres na 29 pozici mezi 77 okresy celé České republiky. K 31. 12. 2007 činila úroveň této míry v okrese 5,31 %. Počet uchazečů o zaměstnání dosáhl počtu 2 710 osob, z toho 2 346 uchazečů (tj. 86,6 % z celkového počtu) splnilo podmínku dosažitelnosti. Ke konci roku 2007 na 1 volné pracovní místo v okrese připadlo 4,73 uchazečů. K 1.3.2001 bylo v okrese Jablonec nad Nisou celkem 45 650 ekonomicky aktivních obyvatel, přičemž 94,3% obyvatel bylo pracujících. Ekonomicky neaktivních bylo 41 399 obyvatel, z toho 36,3% byly žáci, studenti a učni.

Z celkového počtu 65 650 ekonomicky aktivních obyvatel pracovalo 1,3% v oblasti zemědělství, lesnictví a rybolovu, 42,9% v průmyslu, 7,5% ve stavebnictví, 9,8% v obchodu a opravě, 4% v pohostinství a ubytování, 4,5% v dopravě a telekomunikacích, 5% v oblasti veřejné správy a obraně, 8,4% v oblasti školství, zdravotnictví a soc. činnosti a 16,8% obyvatel pracovalo v ostatních odvětvích⁸⁵.

4.4.2 Liberecký kraj

Liberecký kraj je tvořen okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily a od 1. 1. 2003 se na jeho území nachází 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně) a v rámci nich 21 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně).

Kraj se rozprostírá na severu České republiky. Území zahrnuje sever České kotliny, Jizerské hory, západní Krkonoše s Krkonošským podhůřím a východní část Lužických hor. Svým severním okrajem tvoří v délce 20 km státní hranici se Spolkovou republikou Německo, na kterou navazuje 130 km dlouhá hranice s Polskem. Východní část kraje sousedí s Královéhradeckým krajem, na jihu přiléhá ke Středočeskému kraji a na západě ke kraji Ústeckému.

Liberecký kraj tvoří pouze 4,0 % území celé České republiky. S výjimkou hlavního města Prahy je kraj se svými 3 163 km² nejmenším v republice. Zemědělská půda zaujímá 44,4 % rozlohy kraje, podíl orné půdy na celkové rozloze (21,4 %) je hluboko pod celostátním průměrem. Naopak výrazně vysoký podíl území kraje představuje lesní půda (44,3 %).

Celý kraj je převážně hornatý. Jeho výšková členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyšším bodem kraje je 1 435 m vysoký vrchol Kotel nedaleko Harrachova v okrese Semily, nejnižší bod 208 m n.m. leží v okrese Liberec v místě, kde řeka Smědá opouští území České republiky. Nejznámějším vrcholem kraje je Ještěd, který je se svými 1 012 m nejvyšším vrcholem Ještědského hřebenu.

⁸⁵ Český statistický úřad – Liberec. *Charakteristika okresu Jablonec nad Nisou* [online]. Červenec 2009. [cit.2009-07-31]. Dostupné z (na Internetu): <http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jn>.

Klima v severovýchodní části kraje (Jizerské hory, Krkonoše a podhůří) spadá do lehce chladné oblasti. Západní a jihozápadní část má podmínky mírně teplé oblasti. Vody jsou z území kraje odváděny do tří řek. Západ kraje tvoří povodí Ploučnice, východ kraje leží v povodí horního Labe a sever se nachází v povodí Odry (Nisy). Zásoby podzemních vod se nacházejí převážně při jižní hranici kraje, na severovýchodě pak je chráněná oblast přirozené akumulace povrchových vod. V kraji jsou rovněž prameny minerálních vod a léčivé rašeliny.

Území Libereckého kraje náleží z přírodovědeckého hlediska k vysoce významným regionům a vyznačuje se velkou pestrostí přírodních ekosystémů, vysokou koncentrací chráněných území a botanicky a zoologicky významných lokalit. V kraji se nalézají 5 chráněných krajinných oblastí (České středohoří, Jizerské hory, Lužické hory, Český ráj, Kokořínsko), rovněž 7 národních přírodních rezervací, 8 národních přírodních památek, 36 přírodních rezervací, 60 přírodních památek.

V surovinové základně Libereckého kraje dominují kvalitní sklářské a slévárenské písky. Již v minulosti byl kraj významný těžbou a zpracováním dekoračních a stavebních kamenů (např. liberecká žula, železnobrodské pokrývačské břidlice, kvalitní čediče a křemence aj.). V současné době je lomová činnost zaměřena na těžbu písků, štěrkopísků a drceného kameniva. Do okresu Semily zasahují zásoby černého uhlí z podkrkonošské pánve.

Ke konci roku 2007 měl Liberecký kraj celkem 433 948 obyvatel (4,2 % z České republiky). K 31.12.2006 měl Liberecký kraj 430 774 obyvatel, přičemž 220 595 obyvatel byly ženy. Podle tohoto ukazatele je tak druhý nejmenší. Podíl nezletilých osob, tedy osob mladších 15- ti let byl 15%. Podíl osob mezi 15 – 64 lety je 71,7% a podíl osob starších 65 let je 13,3%. Průměrná hustota 137,2 obyvatel na km² mírně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší koncentrace obyvatel je v okresech Jablonec nad Nisou (222,5 obyvatel na km²) a Liberec (168,4 obyvatel na km²). K 31. 12. 2007 bylo na území kraje 215 obcí a průměrná rozloha obce činila 14,7 km². Podíl městského obyvatelstva činil 78,6 %. Méně urbanizován je pouze okres Semily, kde bydlelo ve městech jen 59,1 % obyvatel. Hlavním centrem kraje je téměř stotisícový Liberec. Druhým největším městem je Jablonec nad Nisou, který počtem obyvatel nepatrně překročil 45 tisícovou hranici.

Populační vývoj Libereckého kraje se výrazně neodchyluje od vývoje v ostatních krajích České republiky. Obyvatelstvo má proti republikovému průměru nepatrně mladší věkovou strukturu. Průměrný věk obyvatel kraje je 39,7 let, což je o 0,5 let méně než je republikový průměr. Muži se v průměru dožívají 72,96 roků a ženy v průměru 79,48 roků. Věková skladba obyvatel je v jednotlivých oblastech kraje značně rozdílná. Zatímco na Českolipsku patří populace k nejmladším v republice, naopak na Semilsku a Turnovsku je jednou z nejstarších. Na 1 000 obyvatel připadá 10,4 promile živě narozených, 9,6 promile zemřelých a celkový přírůstek je 4,1 promile.

Liberecký kraj má převážně průmyslový charakter. Rozvinut je zde průmysl skla a bižuterie, výroba a zpracování plastů, strojírenství a odvětví zpracovatelského průmyslu s úzkou vazbou na výrobu automobilů. Tradiční textilní průmysl ztratil v důsledku útlumu v posledních letech svoje dominantní postavení. V zemědělství, které je pouze doplňkovým odvětvím, jsou hlavními plodinami obiloviny a píce v návaznosti na chov skotu. Převážně ve 2. polovině 90. let se projevil zřejmý příliv zahraničních firem, které staví na tradicích a kvalifikované pracovní síle kraje. V posledních letech výrazně posílila pozice odvětví obchodu a dopravy. Nezanedbatelnou součástí ekonomiky Libereckého kraje je cestovní ruch. K 1.3.2001 bylo v Libereckém kraji celkem 225 154 ekonomicky aktivních obyvatel, přičemž 93% byly pracující a 7% byli nezaměstnaní. Ekonomicky neaktivních bylo k tomuto datu 198 387 obyvatel, z tohoto počtu 37,6% byly žáci, studenti a učni. Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel pracovalo 2,8% obyvatel v zemědělství, lesnictví a rybolovu (v roce 2006 2,4%), 38,1% v průmyslu (v roce 2006 45,4%), 8,1% ve stavebnictví, 9,5% v oblasti obchodu a oprav, 3,9% v pohostinství a ubytování, 5,2% v dopravě a telekomunikaci, 5,3% ve veřejné správě a obraně, 9,7% ve školství, zdravotnictví a soc. činnostech a 17,5% obyvatel pracovalo v ostatních odvětvích.

Hrubý domácí produkt na obyvatele v roce 2006 vykazoval 84,7 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele České republiky a 67,1 % hrubého domácího produktu na obyvatele Evropské unie jako celku. Liberecký kraj se podílel 3,5 % na celkovém HDP České republiky.

Míra registrované nezaměstnanosti vypočtená z podkladů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR k 31. 12. 2007 činila 6,05 % a byla tak o 0,07 procentního bodu vyšší než v úhrnu republiky. V pořadí krajů dle míry nezaměstnanosti se náš kraj zařadil na deváté místo.

Na území Libereckého kraje zasahuje i Euroregion Neisse-Nisa-Nysa. Ten je euroregionem tří hraničních oblastí nacházejících se na území, kde se stýkají hranice České republiky, Spolkové republiky Německo a Polské republiky. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je prvním euroregionem vytvořeným na české hranici. Na české straně bylo k 31. 12. 2006 členem euroregionu 145 obcí. Celé území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa má rozlohu 12 805 km², z toho česká část zaujímá 21,2 %, polská část 43,7 % a 35,1 % část německá.

Žije zde 1 660 821 obyvatel. Z toho podíl obyvatel žijících na českém území činí 26,8 %, polském 35,2 % a na německém 38,0 %⁸⁶.

Liberecký kraj patří do úrovně NUTS 3. Jedná se společně s krajem Jihočeským, Královohradeckým, Pardubickým a Zlínským o kraj s nízkou dynamikou růstu. Tyto kraje na jedné straně vykazují velmi dobré výsledky určitých ukazatelů (hlavně aglomerace krajských měst), zároveň však v mnoha dalších ukazatelích nedosahují průměru ČR (mimo Prahu). Problémem Libereckého kraje je mimo jiné existence zaostávajících venkovských mikroregionů.⁸⁷

Pro potřeby čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské Unie a pro další účely byly zřízeny jednotky NUTS. Vzhledem k tomu, že úroveň NUTS 2 vyžaduje 800 000 až 3 miliony osob, bylo v ČR zřízeno celkem 8 nových územních jednotek, které jsou nazývány regiony soudržnosti. Jedná se vlastně o sdružené, nově vzniklé VÚSC. Liberecký kraj je sdružen s krajem Pardubickým a Královohradeckým a společně tak tvoří region soudržnosti Severovýchod. Region soudržnosti Severovýchod patří mezi regiony s nízkou dynamikou růstu.

⁸⁶ Český statistický úřad – Liberec. *Charakteristika kraje* [online]. Srpen 2009. [cit. 4.12.2009]. Aktualizováno 3.8.2009. Dostupné z (na Internetu): http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje).

⁸⁷ Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4, s. 84.

4.4.3 Česká republika

Česká republika je vnitrozemským státem o rozloze 78 867 km², ležícím uprostřed mírného pásu severní polokoule ve střední části Evropy. Státní hranice tvoří sousedství s Polskem v délce 761,8 km, Německem 810,3 km, Rakouskem 466,3 km a Slovenskem 251,8 km. Územím ČR prochází hlavní rozvodí oddělující povodí Severního, Baltského a Černého moře. Hlavní říční osy jsou v Čechách Labe (370 km) s Vltavou (433 km), na Moravě řeka Morava (246 km) s Dyjí (306 km) a ve Slezsku Odra (135 km) s Opavou (131 km). Z hlediska fyzicko-geografického leží ČR na rozhraní dvou různých horských soustav. Západní a střední část ČR vyplňuje Česká vysočina, mající převážně ráz pahorkatin a středohory (Šumava, Český les, Krušné hory, Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky). Do východní části státu zasahují Západní Karpaty (Beskydy).

Podnebí ČR se vyznačuje vzájemným pronikáním a míšením oceánských a kontinentálních vlivů. Je charakterizováno západním prouděním s převahou západních větrů, intenzivní cyklonální činností a poměrně hojnými srážkami. Přímořský vliv se projevuje hlavně v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přibývá kontinentálních podnebních vlivů. Velký vliv na podnebí ČR má nadmořská výška a reliéf. Z celkové plochy státního území leží 52 817 km² (66,97 %) v nadmořské výšce do 500 m, 25 222 km² (31,98 %) ve výšce 500 až 1 000 m a pouze 827 km² (1,05 %) ve výšce nad 1 000 m. Střední nadmořská výška České republiky je 430 m. Rovněž flora a fauna vyskytující se na území ČR svědčí o vzájemném pronikání hlavních směrů, kterými se v Evropě šířilo rostlinstvo a živočišstvo. Lesy, převážně jehličnaté, zaujímají 33 % celkové rozlohy ČR. Také půdní pokryv se vyznačuje značnou variabilitou. Nejrozšířenějším typem půd v ČR jsou hnědé půdy. Z celkové rozlohy České republiky zaujímá 53,9% zemědělská půda, přičemž 71,4% z celkové plochy zemědělské půdy zaujímá orná půda. Nezemědělská půda zaujímá z celkové rozlohy ČR 46,1%. Lesní pozemky z tohoto podílu zaujímají 72,9%.⁸⁸

⁸⁸ Český statistický úřad. *Základní údaje o České republice – zeměpis, podnebí a příroda* [online]. Červenec 2007. [cit. 4.12.2009]. Aktualizováno 9.7.2007. Dostupné z (na Internetu): http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/tab_5_zemepis_podnebi_a_priroda.

K 31.12.2006 měla Česká republika 10 287 189 obyvatel. Ženy z tohoto počtu tvořily 51,1%, což je 5 261 005 obyvatel. Hustota obyvatelstva byla 130,4 osob/km². Podíl nezletilých osob byl 14,4%. Podíl osob mezi 15 – 64 lety je 71,2% a podíl osob starších 65 let je 14,4%. Průměrný věk v České republice byl 40,2 roku. Muži se v průměru dožívali 73,45 let a ženy v průměru 79,67 roků. Na 1 000 obyvatel připadalo 10,3 promile živě narozených, 10,2 promile zemřelých a celkový přírůstek činil 3,5 promile. Přírozený přírůstek na 1 000 obyvatel činil – 0,6. Fertilita (úhrnná plodnost – počet živě narozených dětí připadajících na jednu ženu ve věku 15-49 let) činila 1,282.

K 31.12.2006 bylo zaměstnáno celkem 4 828 100 osob, kdy z tohoto počtu bylo 3,8% osob zaměstnáno v oblasti zemědělství, lesnictví a rybolovu, 30,9% v oblasti průmyslu a 9% v oblasti stavebnictví. Obecná míra nezaměstnanosti byla 7,1%. K uvedenému datu bylo 448 545 uchazečů o zaměstnání, z toho 238 713 žen.

V České republice je celkem 6 249 obcí, z toho je 559 obcí se statutem města. Podíl městského obyvatelstva je v ČR 70,3%.

Česká republika má celkem 77 okresů. Je tvořena celkem 14 VÚSC a ty jsou rozděleny celkem do 8 regionů soudržnosti.

Nejvýznamnějším městem České republiky je metropole Praha. Dalšími významnými městy jsou Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc, Liberec, Pardubice, Hradec Králové, Ústí nad Labem, České Budějovice, Zlín a do určité míry Karlovy Vary. K výrazným rozvojovým mikroregionálním centrům patří Mladá Boleslav, Opava, Uherské Hradiště, Jihlava, Cheb, Jablonec nad Nisou, Tábor – Sezimovo Ústí a Kolín.

4.5 Ověřování předpokladů

Ve výzkumné části práce provedeme vyhodnocení statistických údajů k vyvrácení či potvrzení stanovených předpokladů. Ověřování jednotlivých předpokladů bude rozděleno do samostatných kapitol. Kapitola bude obsahovat tabulky, ve kterých budou obsaženy sledované údaje a k těmto tabulkám budou pro lepší názornost vypracovány grafy. Vybrané tabulky pak budou uvedeny na závěr práce, jako příslušné přílohy.

Policie ČR ve svých oficiálních statistikách rozděluje veškerou trestnou činnost do skupin, které jsou pojmenovány podle charakteru té které trestné činnosti. Veškerá páchaná trestná činnost je tedy rozdělena do následujících skupin:

- Násilná trestná činnost – trestné činy jako vražda, ublížení na zdraví, loupeže, vydírání, rvačky, týrání svěřené osoby a další
- Mravnostní trestná činnost – trestné činy jako znásilnění, pohlavní zneužívání, kuplířství, soulož mezi příbuznými a další
- Majetkové trestné činy – trestné činy jako krádež, krádež vloupáním, krádež kapesní, podvod, zpronevěra a další
- Ostatní kriminální činy – zde jsou uvedeny trestné činy jako výtržnictví, sprejerství, šíření toxikomanie, nedovolené ozbrojování, maření výkonu úředního rozhodnutí a další
- Zbývající kriminalita – trestné činy nadřizování, nehody, týrání zvířat, podpora a propagace hnutí a další
- Hospodářské trestné činy – neoprávněné užívání cizí věci, úplatkářství, poškozování cizí věci, podvod, zpronevěra a další

Pro potřeby naší práce budeme využívat první skupinu, tedy skupinu, ve které jsou vyjmenovány násilné trestné činy, protože námi sledovaný trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě řadíme k násilným trestným činům, přestože je trestní zákon řadí do šesté hlavy, ve které jsou vyjmenovány trestné činy proti rodině a mládeži.

Při ověřování předpokladu č. 1 budeme pracovat se statistikami vedenými o pachatelích uvedeného trestného činu, abychom zjistili, zda se za období let 2004 až 2008 v České republice zvyšuje počet žen jako pachatelek domácího násilí.

Při ověřování předpokladu č. 2 budeme pracovat s celkovými počty případů domácího násilí za sledované období, na všech územních celcích, s cílem vyvrátit nebo potvrdit předpoklad, že domácí násilí má vzrůstající tendenci.

4.5.1. Ověřování předpokladu č. 1

Prvním pro ověřování jsme zvolili předpoklad, že se za období let 2004 až 2008 v České republice zvyšuje počet žen jako pachatelek domácího násilí. Pro tento předpoklad jsme použili statistiky o násilných trestných činech a o charakteristice pachatelů. Tento předpoklad jsme mimo jiné zvolili i kvůli tomu, že v naší společnosti převládá mýtus o tom, že pachateli domácího násilí jsou výhradně muži. Jistě není pochyb o tom, že mužská populace pachatelů převládá, nicméně by bylo velkou chybou si myslet, že ženy jako pachatelky se v naší společnosti nevyskytují. Domníváme se, že u případů domácího násilí, kde je pachatelkou žena, existuje daleko větší latentnost než u případů, kde je pachatelem muž. Důvodem může být stud poškozeného nebo strach z toho, že mu okolí neuvěří.

Pro předpoklad č. 1 byla vypracována tabulka č. 1, kde jsou uvedeny počty žen, které se v letech 2004 – 2008 dopustily domácího násilí.

Tabulka č. 1 – počet žen jako pachatelek DN

	Ženy pachatelky
	Česká republika
2004	3
2005	13
2006	16
2007	14
2008	18

Zdroj: Statistiky ESSK Praha

Pro lepší názornost byl k tabulce č. 1 vypracován graf č. 1, ve kterém jsou údaje uvedené v tabulce graficky znázorněny.

Graf č. 1 – vývoj pachatelů DN - ženy

Zdroj: Vlastní konstrukce

Z grafu č. 1 je patrné, že nejméně případů, kdy byla pachatelkou domácího násilí žena, se stalo v roce 2004. Od roku 2004 však počet těchto případů roste, a to až do roku 2006, kdy bylo zaznamenáno celkem 16 případů. Mezi lety 2006 a 2007 pak dochází k mírnému poklesu, kdy ale od roku 2007 do roku 2008 počet těchto případů opět stoupá a zastavuje se na čísle 18.

Na tomto místě je třeba poznamenat, že údaje, se kterými pracujeme, jsou skutečně nízké. Je však třeba poznamenat, že cílem naší práce je zjistit vývojový trend, nikoli zabývat se celkovými počty. Mimo to, autor práce v tomto kontextu považujeme za závažnější jev vývojový trend, nikoli celé číslo.

Bylo by samozřejmě zajímavé, zkoumat vývoj ženských pachatelů dál a porovnat vývoj za deset nebo dvacet let. To ale v současné době není možné. Ustanovení § 215a tr. zákona je v České legislativě teprve nové. Do účinnosti vešel tento § novelou v roce 2004. To je možná i důvod, proč jsou údaje za rok 2004 nízké oproti dalším letům. Z počátku bylo toto ustanovení trestního zákona provázeno celou řadou problémů a nejasností, zejména pak v návaznosti na nové oprávnění příslušníků policie tzv. vykazování. S účinností od 1.1.2010 vstoupí v účinnost nový trestní zákoník č. 40/2010 Sb., který tak nahradí více jak 40 let starý trestní zákon č. 140/1961 Sb. I v novém trestním zákoníku však zůstane skutková podstata stejná, ke změně dojde u výše trestní sazby.

Otázkou samozřejmě zůstává, co stojí za tím, že se zvyšuje počet pachatelek domácího násilí. Jednou z odpovědí může být pravděpodobně skutečnost, že je této problematice věnována čím dál větší pozornost a díky tomu se stírají i určité mýty o tom, že pachateli jsou jen muži. To přispívá k tomu, že se muži čím dál více otvírají tomuto problému a nestydí se o něm hovořit. Je pravděpodobné, že se ženy nebudou dopouštět domácího násilí v té hrubé fyzické podobě, nicméně v jiných formách jako je vyčerpávání, zastrašování či citové týrání se mohou ženy jako pachatelky domácího násilí běžně vyskytovat. Otázkou samozřejmě zůstává, kolik mužů a jak dlouho takové jednání ze strany ženy, matky, partnerky dokáže snášet a zda se pak z latentní oběti nestane otevřený násilník.

Dalším, statisticky zdůvodnitelným, důvodem může být skutečnost, že tak, jak stoupá počet zjištěných případů domácího násilí, stoupá i zjištěný počet žen, jako pachatelů. Vývojem domácího násilí se budeme blíže zabývat v předpokladu č. 2.

Závěrem této části práce tedy můžeme konstatovat, že **jsme předpoklad č. 1**, tedy že se za období let 2004 až 2008 v České republice zvyšuje počet žen jako pachatelek domácího násilí, **provedeným ověřením jednoznačně potvrdili**.

4.5.2. Ověřování předpokladu č. 2

Jako druhý předpoklad jsme zvolili ten, že v rámci České republiky, Libereckého kraje a okresu Jablonec nad Nisou má za sledované období let 2004 – 2008 domácí násilí vzrůstající tendenci.

Pro ověřování tohoto předpokladu jsme pracovali se celkovými počty případů domácího násilí za roky 2004 – 2008, které byly spáchány v okrese Jablonec nad Nisou, Libereckém kraji a České republice.

Veškeré sledované údaje jsou zahrnuty do tabulky č. 2.

Tabulka č. 2 – vývoj domácího násilí na sledovaných územních celcích

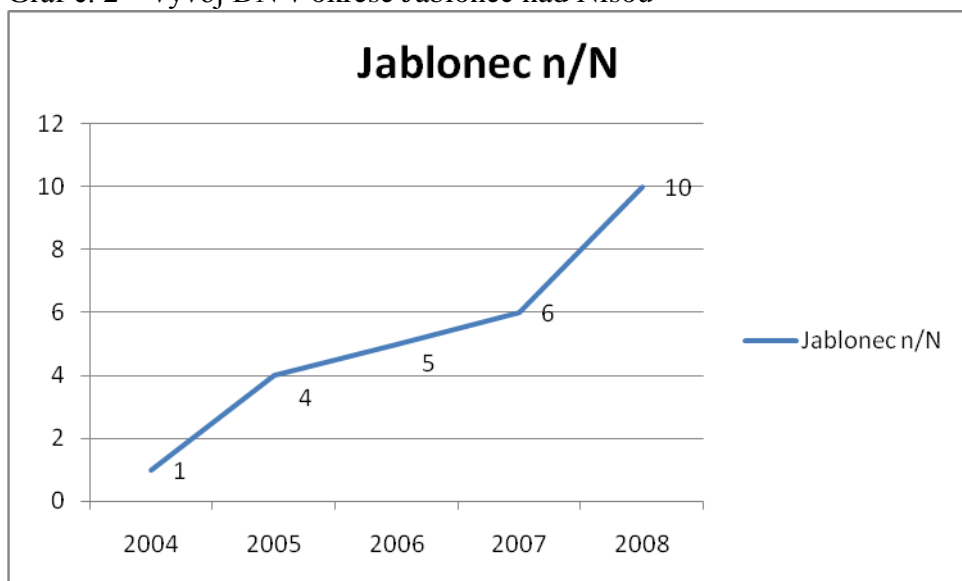
Vývoj - § 215a tr.z.			
	Jablonec n/N	Liberecký kraj	Česká republika
2004	1	5	161
2005	4	42	546
2006	5	39	532
2007	6	55	685
2008	10	51	522

Zdroj: Statistiky ESSK Praha

Hovoříme – li o domácím násilí podle trestního zákona, hovoříme v podstatě o velice specifickém ustanovení § 215a. Specifičnost tohoto paragrafu je v tom, že kvalifikačním znakem tohoto trestného činu je místo, kde předmět útoku žije. Musí se jednat o osobu žijící s pachatelem ve společně obývaném bytě nebo domě.

K hodnotám tabulky č. 2, uvedeným pro okres Jablonec nad Nisou byl pro lepší názornost vypracován graf č. 2.

Graf č. 2 – vývoj DN v okrese Jablonec nad Nisou

Zdroj: Vlastní konstrukce

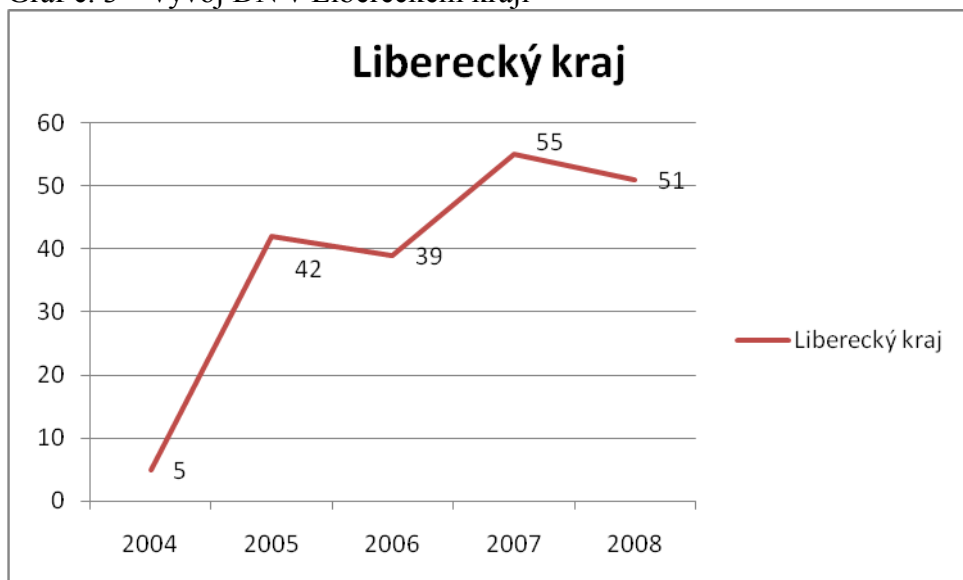
Jak je z grafu č. 2 patrné, vývoj problematiky domácího násilí měl v okrese Jablonec nad Nisou za sledované období jednoznačně stoupající tendenci. V roce 2004 byl v Jablonci nad Nisou evidován pouze jeden případ domácího násilí. Je však zapotřebí vysvětlit, že novela zákona upravující domácí násilí vešla v účinnost až dnem 1.6.2004, tedy podle nového ustanovení trestního zákona mohlo být v roce 2004 pachatelovo jednání posuzována pouze z měsíců oproti ostatním sledovaným letům. Do té doby se toto jednání kvalifikovalo podle ostatních ustanovení trestního zákona, jako bylo ublížení na zdraví podle § 221 tr. zákona, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a tr. zákona a podobně.

Přes všechna výše uvedená tvrzení je však vývojový trend v okrese Jablonec nad Nisou zcela nepopiratelný. Jak již bylo výše uvedeno, důvodů pro tento jev může být více. Jedním z důvodů může být větší úspěšnost Policie ČR při odhalování této trestné činnosti. Dalším důvodem může být vcelku úspěšná osvěta mezi veřejností, díky které padlo mnoho zábran a mýtů a problematika vztahů v rodině již není chápána jako čistě rodinný problém, zvláště pokud jsou takovému jednání přítomné děti.

Značný podíl a velký přínos pro práci Policie a tím i pro odhalování a prověřování této trestné činnosti nesou i různé vládní organizace či nevládní neziskové organizace.

Závěrem této části kapitoli tedy můžeme uvést, že za okres Jablonec nad Nisou jsme stanovený předpoklad jednoznačně potvrdili.

Graf č. 3 – vývoj DN v Libereckém kraji

Zdroj: Vlastní konstrukce

Obdobný vývoj jako v okrese Jablonec nad Nisou byl i v Libereckém kraji, i když zde není vývoj tak zcela jednoznačný, jak je patrné z grafu č. 3. Přesto i zde je patrné, že nejméně případů bylo zjištěno v roce 2004, pravděpodobně z důvodu, který jsme zde již několikrát zmínili. Vyrůstající trend pak v Libereckém kraji pokračuje až do roku 2007, s meziročním výkyvem v roce 2006. Rozdíly mezi lety 2005 a 2006 a mezi lety 2007 a 2008 jsou natolik malé, že jim nemůžeme z hlediska vývoje přisuzovat nějaký větší význam a můžeme je považovat spíše za meziroční výkyv.

Nicméně, jakkoliv se toto číslo může zdát nízké, musíme si uvědomit, že na této trestné činnosti Libereckého kraje se podílejí převážně dva okresy, a to okres Liberec a Česká Lípa. Okres Semily jsou okresem s velice nízkou kriminalitou a v tomto ohledu i okres Jablonec nad Nisou nijak nevybočuje. V okrese Liberec bylo v roce 2008 spácháno celkem 28 případů domácího násilí, což je o dva více, než bylo spácháno v okrese Jablonec nad Nisou za celé sledované období. Vezmeme-li v úvahu fakt, že okres Jablonec nad Nisou má kolem 89 000 obyvatel a okres Liberec má 166 500 obyvatel je celkový poměr této trestné činnosti mezi okresy značně nevyrovnaný.

Na vývoj trestné činnosti samozřejmě působí více faktorů, než jen počet obyvatel. Je to také skladba obyvatel, etnické rozložení populace, demografické faktory a v neposlední řadě i míra zaměstnanosti.

Pokud jde o stanovený předpoklad, můžeme konstatovat, že i **pro Liberecký kraj jsme provedeným ověřením stanovený předpoklad potvrdili.**

K hodnotám tabulky č. 2 pro Českou republiku byl vypracován graf č. 4, znázorňující vývoj domácího násilí v celé České republice. Jak z tohoto grafu vyplývá, vývoj domácího násilí byl na celém území České republiky odlišný od vývoje v Libereckém kraji a v okrese Jablonec nad Nisou.

Graf č. 4 – vývoj DN v České republice

Zdroj: Vlastní konstrukce

I v České republice bylo nejméně případů evidováno v roce 2004, kdy bylo možno sledovat pouze 6 měsíční období. Po roce 2004 však počet případů domácího násilí rapidně stoupá, a to až na celkový počet 546 v roce 2005. Mezi lety 2005 až 2008 je vývoj domácího násilí v České republice vcelku vyrovnaný, až na meziroční výkyv v roce 2007, kdy bylo evidováno 685 případů, tedy nejvíc za celé sledované období. Po tomto roce však dochází opět k poklesu, a to až pod hodnotu z roku 2005.

Je samozřejmostí, že odbornou veřejnost celkové počty případů domácího násilí nijak netěší, nicméně skutečnost, že nedochází k rapidnímu meziročnímu nárůstu, můžeme označit za potěšující.

Problematickým je samozřejmě fakt, že domácí násilí se děje mezi blízkými osobami, které by naopak měli vytvářet zdravé rodinné prostředí, podnětné prostředí pro vývoj dětí. V tomto aspektu se skrývá společenská nebezpečnost tohoto trestného činu.

Je však zapotřebí zdůraznit, že v České republice je tomuto jevu věnována značná pozornost. Mezi orgány činnými v trestním řízení se vytvářejí specialisté na tuto problematiku, rozvíjí se úzká spolupráce mezi Policií a institucemi jako jsou Interveční centra. Značný podíl na prevenci nesou neziskové organizace jako je linka DONA nebo BKB, tedy Bílý Kruh Bezpečí.

Je tedy mimo veškerou pochybnost, že se v České republice před domácím násilím ani nezavírají oči ani se domácí násilí nijak nebagatelizuje.

Zde bychom jen chtěli poznamenat, že pokud došlo v roce 2008 k 522 případům domácího násilí, pak ale také došlo k 202 vraždám, 4.515 loupežným přepadením, 5.397 případům úmyslného ublížení na zdraví, 529 případům znásilnění a bohužel i k 792 případům pohlavního zneužívání.

Tyto informace zde uvádíme proto, abychom v touze zabránit jednomu nezapomínali na to druhé. Uvědomme si, že při vyšetřování 522 případů domácího násilí, kdy oběti jsou převážně dospělé osoby, docházelo rovněž k vyšetřování 792 případů pohlavního zneužívání, kdy oběťmi jsou děti mladší 15ti let.

Závěrem této kapitoly můžeme konstatovat, že **provedeným ověřením jsme předpoklad č. 2**, tedy v rámci České republiky, Libereckého kraje a okresu Jablonec nad Nisou za sledované období let 2004 – 2008 má domácí násilí vzrůstající tendenci, **pro okres Jablonec nad Nisou a Liberecký kraj, jednoznačně potvrdili. Pro Českou republiku jsme ověřením tento předpoklad vyvrátili.**

4.6 Sběr dat k přímému rozhovoru

Data ke zjištění podílu veřejnosti na objasnění domácího násilí byla získána pomocí kvalitativního rozhovoru. Přímý rozhovor s respondentem byl veden volnou formou, kdy byly pevně dány otevřené otázky a respondent na ně odpovídal dle daného problému v náhodném pořadí. Během rozhovoru nebyly kladeny doplňující otázky. Rozhovor byl do značné míry ovlivněn tím, že oběti těchto skutků o dané problematice nechtěly příliš hovořit, vzhledem k tomu, že všechny oběti domácího násilí oznámily skutek v průběhu roku 2009. Celý rozhovor byl zaznamenán při návštěvě u oběti na notebook. Délka rozhovoru se pohybovala přibližně mezi 20 až 40 minutami. Obětem, které byly požádány o rozhovor bylo předem telefonicky telefonováno, kdy z 10 případů domácího spolupracovalo pouze 5 obětí domácího násilí. Zbýlých 5 obětí domácího násilí zůstalo nadále s agresorem ve společné domácnosti a neměly zájem spolupracovat.

Respondentky (oběti) spolupracovaly bez výhrad a se zaujetím pro danou problematiku, kdy z rozhovoru bylo patrné, že jim stále není lhostejný osud agresorů. Vzhledem k specifčnosti daného problému domácího násilí bylo pracováno s menším počtem respondentů.

4.7 Přímý ROZHovor

4.7.1 Položené otázky obětem domácího násilí během rozhovoru

1. Jak došlo k domácímu násilí?
2. Kdy došlo k prvnímu útoku ze strany agresora (psychickému, fyzickému)?
3. Jak často se opakovalo domácí násilí?
4. Vyhledal(a) jste odbornou pomoc?
5. Byly při útocích přítomné děti?
6. Kdy jste danou skutečnost oznámil(a),
7. Jak dopadlo celé oznámení trestného činu?
8. Mohl Vás při napadení (domácím násilím) někdo slyšet z okolí?
9. Svěřil(a) jste se někomu známému (blízké osobě)?

4.7.2 Přepisy odpovědí obětí domácího násilí

4.7.2.1 První oběť domácího násilí

Oběť ve věku 37 let, žena, vdaná. 1 dítě ve věku 8 let – společné se současným manželem a druhé dítě ve věku 14 let z prvního manželství oběti. Oběť s agresorem žije již 12 let. Oběť má vzdělání – střední odborné učiliště s výučním listem, zaměstnaná nyní jako kadeřnice. Agresor má vzdělání základní – zaměstnán ve společnosti obchodující s náhradními díly na motorová vozidla. Nikdy nebyl soudně trestán. Agresor je muž ve věku 42 let.

Ad 1.) K domácímu násilí došlo v souvislosti s mou nevěrou a to, když jsem se mému manželovi přiznala, že se scházím s jeho kamarádem. Toto jsem mu řekla, již před 3 lety. Od této doby se začal můj manžel chovat divně. Chtěla jsem náš vztah zachránit. Doufala jsem, že mé přiznání pochopí, ale místo toho byl manžel v silném šoku.

Ad 2.) K prvnímu útoku došlo asi zhruba 14 dní po tom, co jsem mu přiznala mou nevěru ve vztahu. Manžel přišel domů z hospody v podnapilém stavu. Začal mi sprostě nadávat a to do kurev, že jsem kurva po matce, že chápe, proč se se mnou můj první manžel rozvedl, že mě měl můj první manžel zabít. Začal dělat různé naschvály mému synovi z prvního manželství (zakazoval mu věci, které mohl běžně dělat). Tento stav přetrvával i další rok – stále jsem byla vystavena psychickému nátlaku ze strany manžela. Manžel začal přicházet domů čím dál častěji opilý.

Ad 3.) Manžel mne týral opakovaně od roku 2006 – jak jsem již uvedla, to jsem se přiznala k nevěře. Během roku 2007-2008 mne neustále napadal psychicky urážkami před dětmi a snižoval mou autoritu před nimi. V roce 2009 došlo ke zvratu v útocích, kdy tyto pomalu přešly k fyzickému napadání. Nejprve na mne manžel hodil hrnek s právě uvařeným kafem. Tento hrnek s kávou po mne hodil, když jsem k němu byla otočena zády. To se do mne nestrefil, pouze byla od kávy celá zeď a parkety. Ke stejnému útoku došlo asi zhruba za měsíc. To si opět udělal kávu a při hádce ho opět po mne mrštil, kdy mne jím zasáhl do boku mého těla. Při tomto incidentu mi dále rozbil brýle, které mi rozšlapal na zemi a uvedl, ať mi nové koupí ten hajzl co ho s ním podvádím, nebo ať si na nové jdu vydělat do nějakého bordelu, že v tom mám praxi.

Poté zhruba za měsíc mezi naše postele dal manžel desku z dřevotřísky. Já jsem ji dala pryč, tato situace se opakovala asi 3 krát. Když jsem desku sundala napotřetí, tak tuto desku po mne hodil a zasáhl mne do kolena levé nohy. Ještě několikrát mě napadnul, např. hodil po mne dárek od mé sestry (zasklený obrázek), měla jsem modřinu (hematom) na lýtku. Také mi dělal naschvály, které vyvrcholily, když po mne plival, zapálenou cigaretu klepal na koberec v obývací místnosti a také mne držel rukou za vlasy a při tomto mi dal pěstí do obličeje s tím, kdy už se odstěhuji, že s kurvou nebude bydlet. Když jsem si chtěla zavolat o pomoc, tak mne vykopl mobilní telefon z ruky. V této chvíli jsem opravdu již měla velký strach o sobe i děti.

Ad 4.) Odbornou pomoc jsem nevyhledala, můj manžel psychologickou poradnu odmítl. U lékaře jsem byla až v posledním případě, kdy jsem byla zraněna v obličeji, jak jsem uvedla.

Ad 5.) Při většině útoků byly přítomny moje děti. Můj manžel je však většinou poslal do pokoje koukat na televizi nebo, ať si jdou psát úkoly a zavřou dveře.

Ad 6.) Dané skutečnosti jsem oznámila po třech letech, protože jsem stále doufala, že se náš vztah s manželem zlepší a bude opět normální. Již jsem nemohla vydržet, jak mi neustále manžel ubližuje a také se bojím po jeho posledním napadení co se stane příště.

Ad 7.) Od manžela jsem se v současné době odstěhovala k mojí matce. V současné době čekáme na výsledek soudního jednání ve věci domácího násilí. Podala jsem návrh na rozvod a svěřením druhého syna pouze do mé péče. S manželem se nevidám a ani mne nekontaktuje.

Ad. 8.) Vzhledem k tomu, že bydlím v panelovém domě, tak slovní útoky museli slyšet sousedi, kteří bydlí nad námi. Manžel dost hlasitě křičel. Několikrát i na balkóně. Nikdy se mně však nikdo nezastal, ani se nepřišel zeptat jestli nepotřebuji pomoci. Soused, který bydlí nad námi je ve věku asi 65 let a jeho manželka je o něco mladší, asi kolem 60 let.

Ad 9.) Já jsem každé zranění oznámila pouze své kamarádce a také mojí matce. Nechtěla jsem, aby se to na sídlišti rozkřiklo.

4.7.2.2 Druhá oběť domácího násilí

Oběť ve věku 36 let, žena, vdaná (žádost o rozvod). Celkem má s agresorem 4 děti, nejstaršímu je 15 let, mladšímu 12 let. Dále má s agresorem další 2 děti ve věku 8 let a 5 let. Oběť s agresorem žije již 16 let. Oběť má vzdělání – základní, nezaměstnaná (vedena na ÚP). Agresor má vzdělání – základní (živí se jako pomocná síla na stavbách) – již jeden rok nezaměstnaný, po úrazu na stavbě. Agresorem je muž, který byl již v minulosti trestán pro trestný čin ublížení na zdraví. Agresor je ve věku 56 let.

Ad 1.) K domácímu násilí ze strany manžela došlo pravděpodobně vzhledem k našemu věkovému rozdílu, kdy on mne neustále od počátku našeho vztahu podezříval z možné nevěry. Já jsem mu však nikdy nevěrná nebyla.

Ad 2.) K domácímu násilí ze strany manžela došlo již v prvopočátku vztahu, kdy se narodil náš nejstarší syn. To mne můj manžel napadal pouze verbálně. Jednalo se především o psychické a verbální útoky. Můj manžel mi zakazoval kamarádky, nesměla jsem chodit ani za mou matkou a mou rodinou, neustále mne hlídal, abych nikde nebyla sama, např. ani při nákupu v supermarketu.

Ad 3.) Od prvopočátku vztahu asi 13 let docházelo pouze k psychickému nátlaku ze strany manžela, jak jsem popsala. K zvyšování intenzity došlo asi 3 roky nazpět, kdy mne poprvé napadl i fyzicky. Fyzické napadení se odehrálo ve vaně, kdy jsem se koupala. To mne zmlátil za to, že jsem na oslavě narozenin jeho kamaráda políbila na pusu. Při napadení mi můj manžel vyrazil několik zubů a měla jsem modřiny na těle i v obličeji, kdy tyto zranění mi způsobil pěstmi. Několikrát, když jsem chtěla odejít z bytu, tak mi manžel sebral klíče a uzamkl dveře, kdy já neměla žádné náhradní. Já jsem mu klíče chtěla vzít a přitom mi zkroutil prsty dozadu tak, že jsem si myslela, že mi je zlomí, proto jsem se bránila a udeřila ho pěstí do břicha. On mne odstrčil, odešel z bytu a zamkl mne.

Ad 4.) Odbornou pomoc jsem nevyhledala, byla jsem pouze u lékařském ošetření při posledním incidentu, při kterém mi pohmoždil zápěstí ruky. Do žádné poradny jsem nikdy nešla, ani jsem nevyhledala psychologa. Na Policii ČR jsem nic v dřívější době nehlásila, stále jsem manžela brala jako otce svých dětí.

Ad 5.) Při útocích ze strany manžela byl přítomen nejčastěji můj nejstarší syn, který mne několikrát i pomohl, kdy při útocích na mne několikrát manžela odstrčil, nebo na něj hlasitě křičel. Mohu uvést, že naše společné děti, také občas manžel bije a to např. hadicí od pračky, vařečkou, prostě tím, co má po ruce.

Ad 6.) Domácí násilí ze strany manžela jsem oznámila minulý rok po naléhání mého syna. V současné době žiji stále s manželem v domácnosti, nemám kam jít. Možná by měl kam jít můj manžel, ale on stále nikam nechce jít.

Ad 7.) Manžel byl na měsíc vykázán z bytu. Já jsem v současné době získala byt od města, kde mohu prozatím žít. Manžel na děti neplatí žádné alimenty, žijeme ze sociálních dávek.

Ad 8.) Slyšet moje prosby o pomoc mohli sousedé z paneláku. Také je slyšely moje děti, které s námi žijí ve společné domácnosti.

Ad 9.) Vzhledem k tomu, že mi manžel zakazoval veškeré známé, včetně rodiny a kamarádek, tak jsem to, že mi manžel ubližuje nikomu neřekla.

4.7.2.3 Třetí oběť domácího násilí

Oběť ve věku 26 let, žena, svobodná (vztah druh x družka). Nemá žádné dítě. Oběť má středoškolské vzdělání s maturitou (management obchodu). Oběť je zaměstnaná ve společnosti zabývající se prodejem zboží a pracuje jako zprostředkovatel prodeje daného zboží (nábytek). Oběť s agresorem žije 2 roky. Agresor má vzdělání středoškolské odborné. V současné době pracuje jako dělník. Nikdy nebyl trestán. Agresor je ve věku 29 let.

Ad 1.) S mým přítelem jsem si koupila společně byt, před 2 lety. To bylo vše v pořádku. Znali jsme se již delší dobu, kdy přítel pracoval v zahraničí. Před rokem mi přítel začal postupně diktovat co můžu a co ne. Míval záchvaty vzteku. Myslím, že vše poté začalo postupovat. Přítel začal nesmyslně žárlit, začal se mnou chodit i k mému zaměstnání. Žádný jiný vztah jsem neměla. Pokud jsem někam odešla ihned mi telefonoval.

Ad 2.) K domácímu násilí došlo postupně, kdy jsme se hádali ohledně nesmyslů a malicherností. On ty problémy chtěl řešit ihned, já ne. Přišel za mnou i do práce, kdy mne kontroloval, zda sem opravdu docházím. Někdy na podzim před rokem po jedné hádce zamkl byt a nechtěl mne pustit ven. Tahal mne za ruce ode dveří, kdy jsem měla i podlitiny na rukou. Nejprve jsme se pouze hádali a poté hádky přešly ve fyzické ataky ze strany přítele.

Ad 3.) Mého přítele vždy nejvíce rozčílilo, když jsem mu neodpovídala na jeho otázky, nebo jsem se s ním nechtěla dohadovat a řešit věci. Při jedné z procházek po městě jsem poblíž přehrady dostala poprvé od přítele facku za to, že jsem nereagovala na jeho otázky. Poté jsem začala hlasitě křičet. Můj přítel se poté rozběhl a žádal mne o odpuštění. Ten den jsem přespala u mé kamarádky. Poté se to zhruba na měsíc uklidnilo a poté opět na mne doma začal křičet, kvůli tomu, že jsem odpovíděla na něco jiného, než na co se ptal. Nejprve jsme se hádali, poté mi chtěl vyhodit mobilní telefon z okna, tak neučinil. Já jsem mu řekla, že odejdu a při tom mne chytil a smýkl se mnou o zem. Došel do kuchyně, popadl nůž a řekl mi, že mne zabije. Dal mi nůž na krk a řekl, ať se koukám, jak mne podřízne. Celkem mne napadl verbálně asi 15-20 krát, fyzicky asi 6 krát.

Ad 4.) Donutila jsem mého přítele jít se mnou za psychologem, kde jsme byli celkem 2 krát. Od přítele jsem se na čas odstěhovala ke kamarádce. Zhruba za 3 týdny jsme se vrátili k sobě, to se zdál přítel již v pořádku.

Ad 5.) Při útocích mého přítele, nebyly přítomny nikdy žádné děti.

Ad 6.) Danou skutečnost jsem oznámila při posledním napadení, kdy mi přítel vyčítal, že se s ním miluji pouze jednou denně. To ho rozzuřilo natolik, že mne povalil na zem a dával mi facky. Poté mi roztrhl ještě tričko, odtáhl mne do ložnice a křičel na mne ať tam zůstanu. Nevěděla jsem co dělat, a proto jsem otevřela okno a chtěla vyskočit ven. V té chvíli mne stáhl zpět do místnosti a dal mi opět několik ran do obličeje otevřenou dlaní. Poté jsem se dostala do koupelny, odkud jsem si přivolala pomoc – Policii ČR.

Ad 7.) V současné době bydlím u své matky. S přítelem se již nevidám. Byt si nechal přítel a splácí mi poměrnou část. U soudu jsem zatím ještě nebyla.

Ad 8.) Při útocích mne musel určitě někdo slyšet. Při jednom napadení na mne sousedka nad námi v paneláku křičela, ať si to mezi sebou urovnáme a neobtěžujeme okolí. Také při napadení u přehrady šel kolem nás mladík, o kterém jsem si myslela, že se mne zastane. Ale on šel dál.

Ad 9.) Svěřila jsem se kamarádce a jejímu příteli, těmto jsem poprvé řekla, co se v našem bytě děje. Nechtěla jsem nic oznamovat, dvakrát jsem hlídku Policie ČR uklidnila, že je vše v pořádku. Poslední impuls bylo napadení, kdy jsem chtěla vyskočit z okna.

4.7.2.4 Čtvrtá oběť domácího násilí

Oběť ve věku 51 let, žena, rozvedená. Ve společné domácnosti žije dále syn ve věku 25 let – z prvního manželství oběti. Oběť s agresorem žije již 8 let. Oběť má vzdělání základní 9. tříd, zaměstnaná jako kuchařka. Agresor má vzdělání základní – zaměstnaný jako pekař. Agresor byl dvakrát soudně trestán. Agresor je muž ve věku 49 let.

Ad 1.) S mým druhem žiji již 8 let, bydlíme v bytě od mé matky, která mi ho pronajímá za 5.000,-Kč měsíčně. Můj druh mi nikdy nepřispíval na domácnost. Zhruba v roce 2007 na mne můj přítel začal žárlit, pracuji jako kuchařka ve škole, kde pracují učitelé a on mne podezříval, že jsem si s někým něco začala. Nebyla to však pravda. Můj druh docela často užívá alkoholické nápoje, zde asi vznikl problém, který se změnil v domácí násilí.

Ad 2.) Můj druh mne psychicky netýral. Od roku 2007 mne fyzicky napadá. Dával mi často facky, vždy když byl opilý, nebo do mne v bytě strkal, kdy jsem několikrát upadla na zem. Při jednom napadení došlo k tomu, že mi vyrazil dva přední zuby a musela jsem vyhledat lékařské ošetření.

Ad 3.) Druh mne napadal nepravidelně, vždy když měl záchvat žárlivosti a přišel domů opilý, přibližně tak dvakrát za 14 dní.

Ad 4.) Já osobně jsem nikdy žádnou pomoc odborníků nevyhledala, při výše uvedeném napadení jsem se nechala ošetřit u mé zubařky, kdy této jsem něco naznačila, avšak pravdu jsem jí úplně neřekla.

Je pravda, že jsem také pila někdy alkohol a dokonce jsem se léčila s alkoholismem v léčebně. Můj druh to však odmítl. Že bychom měli chodit do odborné poradny ohledně napadání, mě ani nenapadlo.

Ad 5.) Při útocích byl přítomen několikrát můj dospělý syn, kdy se mne několikrát zastal a někdy mi vynadal, že mám svého druha vyhodit z bytu, že zde nemá ani trvalé bydliště. Já jsem však stále věřila, že se vše vyřeší smířčí cestou.

Ad 6.) V roce 2008 se útoky od druha stále opakovaly častěji a zvyšovala se jejich intenzita. Jednou večer mě napadl a já jsem musela být hospitalizovaná v nemocnici s otřesem mozku. Jeho útoky byly surovější, kdy mě nebil pouze dlaní do obličeje, ale začal mě mlátit pěstmi do hlavy, kopal mě do zadní části těla, chytal mi ruce, až jsem měla modřiny. Když jsem ho chtěla vyhodit, tak mi říkal, že ho z bytu bude muset vyvést Policie, že on se stěhovat nebude. Dále ztratil kvůli alkoholu zaměstnání. Když bral peníze z Úřadu práce, tak byl za 3 dny schopen utratit i částku 3.000,- až 4.000,- Kč za alkohol.

Ad 7.) V současné době mám nového přítele. Můj bývalý druh je bezdomovec, který se poflakuje po hospodách. Pokud vím, tak má žít někde v lese poblíž vodárny. Stále pije alkohol. Já jsem byla vyrozuměna o hlavním líčení v mé věci od soudu, kdy tento proběhne za 14 dní. Nevím, jak celá věc dopadne.

Ad 8.) Slyšel mě můj syn, také soused, který bydlí naproti mému bytu. Dokonce si na mě a mého druha stěžovali sousedi, kdy toto jsem řešila přes bytové družstvo. Takže o tomto problému věděli lidé i na družstvu. Nikdo z nich se mě nezastal. K domácímu násilí docházelo pouze u nás doma.

Ad 9.) V práci jsem se svěřila mé kamarádce, ta mi radila, ať přítele z bytu vyhodím. Já jsem však 3 roky doufala, že se vše zlepší.

4.7.2.5 Pátá oběť domácího násilí

Oběť ve věku 29 let, žena, svobodná. Ve společné domácnosti žije společně se třemi dětmi, které má a agresorem. Děti jsou ve věku 3, 5, 7 let. Vztah je druh, družka. Oběť s agresorem žije již 10 let. Oběť má středoškolské vzdělání s vyučením – obor prodavačka.

V současné době je na mateřské dovolené. Agresor je vyučen jako zedník - zaměstnaný. Agresor nebyl nikdy soudně trestán. Agresor je muž ve věku 44 let. Oběť ani agresor nejsou z České republiky.

Ad 1.) K domácímu násilí došlo průběhu roku 2007, kdy jsem byla značně vyčerpaná z výchovy našich dětí. Přítel mi začal vyčítat, že jsem mu zkazila život a později mě začal hruběji urážet a poté mě začal fyzicky napadat. Tím, že jsem neměla zájem o intimní styk po porodu posledního našeho dítěte, tak mne začal osočovat, že mám milence a říkal mi, že jsem děvka.

Ad 2.) K psychickému napadání došlo v roce 2007, kdy i v tomto roce mi dal několik facek. V roce 2008 jsem oznámila na Policii ČR, že mne přítel zfackoval do obličeje. Při tomto napadení mi druh říkal, že mne nebude bít do krve, nebo tak, aby to zanechalo stopy a že pokud to oznámím na Policii ČR, tak že vše popře s tím, že já jsem ho napadla jako první a on se jen bránil. Po mém oznámení mého přítele odvezla hlídka Policie ČR. On se pak v noci vrátil opilý a kopal do dveří. Bála jsem se, tak jsem mu otevřela. On se úplně v té chvíli změnil a říkal, abych mu odpustila, že se to již nestane. Tak jsem stáhla obvinění. To vydrželo asi půl roku, to mne opět zbil a s mnohem větší intenzitou.

Ad 3.) Násilí bylo nepravdělné, od roku 2007 do roku 2009, kdy jsem věc opět oznámila na Policii ČR. Většinou k násilí došlo, když jsem s ním sexuálně nechtěla žít, nebo, když přišel domů ze stavby opilý. Jednou mne srazil na zem pěstí, přesně si to nepamatuji, poté do mě kopal, bolela mě hlava a záda. Vždy mi po napadení vyhrožoval, že pokud něco oznámím, že mi unese naše děti do jiné země a již je nikdy neuvidím. Nejhorší zážitek jsem měla, když přišel domů opilý asi kolem půlnoci. Já jsem mu říkala, ať nevzbudí děti, on se na mě strašně rozzlobil. V předsíni měl z práce zapůjčenou motorovou pilu, kterou nastartoval. Já se strašně bála, ani jsem nemohla mluvit. Křičel na mne, že mě tou pilou zabije. Vyběhla jsem z bytu ven. Když jsem se za hodinu vrátila, tak pila byla na balkóně a přítel již spal.

Ad 4.) Nikdy jsem odbornou pomoc nevyhledala, byla jsem pouze několikrát na ošetření v nemocnici na chirurgii, kdy jsem si zde vždy něco vymyslela, abych nemusela říkat, že mne přítel bije.

Ad 5.) Při útocích byly přítomny většinou děti, nebo slyšely, jak se hádáme. V době, kdy jsem nechtěla s přítelem spát, tak si dokonce před dětmi pouštěl porno, kdy pořád říkal, že to děti nechápou a že když to nemá ode mne, tak si to musí nějak vynahradit.

Ad 6.) K oznámení mě vedlo napadení, kdy jsem spala v naší ložnici, přítel přišel domů opět opilý. Nerozsvítil, lehnul si vedle mne, začal na mě křičet, že jsem děvka, že slyšel, že spím s naším sousedem. Při tomto mne chytil pod krkem a začal mne škrtit, kdy jsem asi 15 vteřin nemohla dýchat. Tomuto nebyly přítomny mé děti. Poté mne přítel pustil, dal mi dvě facky a šel do obývacího pokoje. Já jsem na základě tohoto, vzala ráno děti a odešla za mou kamarádkou a vše jsem oznámila na Policii ČR.

Ad 7.) Po tomto byl můj přítel vykázán Policií ČR na 10 dní a následně soud ještě prodloužil předběžným opatřením rozhodnutí na dalších 30 dní. S přítelem již nežiji. On si našel podnájem. Přítel se k soudnímu jednání zatím nikdy nedostavil.

Ad 8.) Určitě mě slyšeli sousedi. Je pravda, že tam kde bydlíme, tak si nikdo nikoho nevšímá. Při napadení, jak jsem utekla, když přítel nastartoval motorovou pilu v panelovém domě tak toto musel určitě někdo slyšet. Také jsem několikrát křičela o pomoc.

Ad 9.) Svěřila jsem se pouze mé známé, se kterou jsem se seznámila na pískovišti u domu. Tato mi radila, již delší dobu, ať od přítele odejdu, ale to nešlo, byl to otec mých dětí. Moje matka nebo otec o tom vůbec nevědí.

4.8 Zhodnocení rozhovorů

Na základě provedených rozhovorů bylo zjištěno, že vznik domácího násilí nemá vždy stejný průběh. Každý případ je velmi individuální. V rozhovorech bylo zjištěno několik shodných prvků, zejména u cíle práce, kdy tyto otázky byly záměrně uvedeny jako otázka č. 8 a otázka č. 9. Ze základního vzorku 5 respondentů (obětí) bylo patrné, že se tyto nejprve domnívaly, že se problém zlepší, a že se násilí ze strany agresora změní v normální běžný vztah, který oběti měly s agresorem před vznikem domácího násilí. Dále bylo patrné, že oběti se snaží domácí násilí před okolím zamlčet, svěří se maximálně svým nejbližším kamarádkám, kamarádům. Velmi alarmující je, že všechny dotazované oběti shodně potvrdily, že jejich napadení museli slyšet sousedé, kteří bydlí poblíž jejich bytů.

Dle rozhovorů můžeme dále uvést, že stále u veřejnosti převládá názor, že hádky a několik facek je společensky tolerováno. Nezájem veřejnosti možná dále vyplývá z toho, že oběť s agresorem dále žije po policejním vyšetřování a sousedé se nemohou odstěhovat a bojí se reakce agresora. Musíme zvážit také anonymitu při bydlení ve velkých městech, kdy v panelových domech žije mnoho nových rodin a sousedi je neznají a nevědí, jaké to osoby jsou.

Z provedených rozhovorů je patrné, že při domácím násilí jsou dále přítomny děti. Otázka by měla znít, proč děti neoznámí domácí násilí? Je pravda, že děti jsou pod vlivem rodičů. Možná by na školách neměly probíhat pouze přednášky na téma drogy, těhotenství, ale také na téma domácí násilí, jak se při daném problému zachovat, kam zatelefonovat. Je to určitě velmi individuální. Více by si měli všímat tohoto problému i učitelé. Mnohdy je nezájem oznamovat krizové situace i ze strany lékařů, kteří by měli i při sebemenší pochybnosti věc oznámit na Policii ČR. Z praxe mohu uvést, že oběť musí být vyrovnána s odchodem od agresora po psychické stránce, jinak se opět k agresorovi vrátí. Nejdůležitější je intervence od osob, které oběti navrhnou konkrétní řešení problému.

Na základě rozhovorů se domníváme, že by se kampaň typu „nemyslíš, zaplatíš“ mohla změnit v kampaň „dopouštíš se domácího násilí, zaplatíš“ proti agresorům domácího násilí, kdy vzhledem k latentnosti problému stále hodně obětí domácího násilí omlouvá své partnery a stále dál žijí v jedné domácnosti s agresorem. Pomohlo by i nastínění možnosti záchranné sítě, která by měla působit efektivně a rychle. Veřejnost potřebuje další podněty k tomu, aby se začala více o své okolí zajímat.

V neposlední řadě by se veřejnosti měla přiblížit informace o tzv. interdisciplinárních týmech, kdy v těchto jsou dobrovolně osoby z Policie ČR, advokáti, pracovníci oddělení sociálně právní ochrany dětí a další specialisté včetně psychologa.

Tyto týmy pracují určité dny v týdnu, kdy jejich služby jsou bezplatné a zcela anonymní. Mnohdy veřejnost ani oběti domácího násilí o tomto institutu neví.

K otázce podílu veřejnosti na objasněnosti trestného činu domácího násilí nelze jednoznačně odpovědět statisticky, protože nejsou vedeny údaje o oznamovatelích ze strany veřejnosti, kdy toto by bylo určitě přínosné v dané problematice.

5. Závěr

V současné době již utichly hlasy neziskových organizací v mediálních kampaních zaměřených na pomoc obětem domácího násilí. Každodenní utrpení, které oběti domácího násilí zažívají si asi nedokáže představit nikdo, možná jen ten kdo ho prožil. Společnost by si měla uvědomit, že domácí násilí není pouze bití ze strany agresora, ale také psychické ponižování, sexuální, ekonomické a sociální násilí. Společnost by neměla zapomínat ani na seniory, kteří jsou také oběťmi domácího násilí.

Tato práce měla ukázat, že nejen muži jsou agresori, kteří se dopouštějí domácího násilí, ale stejně tak mohou být pachatelkami ženy, kdy dle statistik jejich počet stoupá. Také měla práce ověřit, zda stoupá počet činů domácího násilí. Dále se práce zabývala otázkou do jaké míry má veřejnost podíl na objasňování těchto činů – u tohoto lze zmínit, že oběti zůstávají velmi často pasivní a svou situaci tají a svěřují se pouze nejbližším příbuzným.

V této bakalářské práci lze zjistit, jak se změnila zákonná ustanovení vztahující se na domácí násilí, také jsou v práci uvedeny organizace, které pomáhají při zjištění domácího násilí. Je zde popsáno, jaké druhy domácího násilí existují a na kom se agresor může domácího násilí dopustit.

Domácí násilí je patologický jev, který ovlivní další naše generace, proto bychom tomuto problému měli věnovat maximální pozornost. I v současné době se stále domácí násilí toleruje do té doby, než přesáhne určitou mez, která je v souvislosti s přímým ohrožením života a zdraví oběti domácího násilí. Ve vězeňském prostředí se nedostává prostoru specialistům, kteří by mohli změnit pachatele domácího násilí. Terapie násilníků (odsouzených, nebo obviněných) je na dlouhou dobu vzhledem ke špatné finanční situaci státu velmi vzdálená.

Nemůžeme čekat rychlou změnu názorů společnosti. Bude trvat dlouhé roky, než společnost pochopí, že děti násilníků se dopouštějí stejného jednání na svých dětech. Dnešní právní úprava domácího násilí v České republice, dala jistou naději obětem domácího násilí v lepší budoucnost.

Společnost by se měla vrátit k modelu podpory rodin. Stát by měl docílit toho, aby se mu vydané finanční prostředky na řešení domácího násilí začaly pomalu vracet. Agresor ve vězení společnost finančně zatěžuje. Je důležitější investovat tedy do prevence před domácím násilím. Není lehké změnit násilníka, tento by se dle různých studií měl léčit v průměru 1-2 roky. Důležité je, aby násilník akceptoval zodpovědnost za násilí, kterého se dopustil.

6. Seznam použitých zdrojů

1) Odborná literatura

- Buriánek, Jiří., et al, *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*, Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN: 80-7254-914-6.
- Conwayová, Helen L., *Domácí násilí*, 1. vyd., Praha: Albatros, 2007. ISBN:978-80-00-01550-7.
- Cooling, M., *Mám vztek*, Praha: Portál, 1993. 30 s. ISBN 80-85282-71-2.
- Čírtková, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 424 s. ISBN: 80-86473-86-4.
- Forwardová, Susan.: *Citové vydírání. Jak ho rozpoznat a ubránit se mu*. Vyd.1., Praha: Motto, 1999. 181 s. ISBN: 80-7246-023-4.
- Institut pro kriminologii a socialni prevenci, přeloženo z anglického originalu „*Domestic violence, sexual assault and stalking*“ *Findings from the British Crime Survey Stationery Office*, přeložil Marvel s.r.o., 2009, ISBN 978-80-7338-088-5.
- Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s . ISBN 978-80-7380-086-4.
- Matoušek, Oldřich., *Sociální práce v praxi:specifika různých cílových skupin a práce s nimi*, Vyd. 1., Praha : Portál, 2005. 352 s. ISBN: 80-7367-002-X.
- Nazare-Aga, Isabele., *Láska a manipulace*, Vyd.1., Praha: Portál., 2003. 160 s. ISBN:80-7178-682-9.
- Ondráček, Zdeněk., *Muž jako oběť domácího násilí*, Kriminalistický sborník 3/2009, vyd. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, Praha, 2009.
- Poněšický, Jan., *Agrese, násilí a psychologie moci*, Praha : Triton, 2005. 211 s. ISBN: 80-7254-593-0.
- Vágnerová ,M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd.3, Praha: nakl. Portál, 2004. 872 s. ISBN:80-7178-802-3.
- Velikovská, K., *Svobodná i když ze mřížemi*, Brno, nakl. JOTA, 2006. 280 s. ISBN:80-7217-425-8.
- Voňková, Jiřina., Macháčková, Radka a kol. *Domácí násilí – právní minimum pro lékaře*, 2 aktual. vydání, Praha: vydává proFEM, 2004. ISBN: 80-239-4026-0.

- Sochůrek, Jan., *Úvod do sociální patologie*, Vyd.1, Liberec, 2009. 186 s. ISBN:978-80-7372-448-1.
- Wróbel, A. *Výchova a manipulace*, Vyd.1, Praha: nakl. Grada, 2008. 200 s. ISBN: 978-80-247-2337-2.

2) Zákony

- Trestní zákoník 2010, Trestní řád 2010 – *Úplné znění č. 721*, Praha: Sagit, 2009. ISBN: 978-80-7208-736-5.
- Trestní předpisy - *Úplné znění č. 580*, Praha: Sagit, nakl. Jiří Motloch, 2006. ISBN: 80-7208-586-7.

3) Internetové stránky

- Acorus - Informace o domácím násilí. [cit.2009-12-09]. Dostupné z: <<http://www.acorus.cz/cz/informace-o-domacim-nasili.html>>.
- ČeskéNoviny.cz. [online]. [cit.2009-12-16]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/tema/zpravy/v-cr-je-pry-priblizne-200-000-tyranych-deti/395366&id_seznam=5966>. ISSN: 1213-5003.
- Český statistický úřad – Liberec. Charakteristika okresu Jablonec nad Nisou [cit.2009-07-31]. Dostupné z :<http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jn>.
- Český statistický úřad – Liberec. [cit. 4.12.2009]. Aktualizováno 3.8.2009. Dostupné z (na Internetu): http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje).
- Český statistický úřad. Základní údaje o České republice. [cit. 4.12.2009]. Dostupné z http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/tab_5_zemepis_podnebi_a_priroda).
- Domácí násilí - Statistiky. [cit.2010-01-02]. Dostupné z: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/statistiky/r64>>.
- Feminismus.cz.[cit.2009-12-18] Dostupné z: <<http://www.feminismus.cz/download/domaci%20nasili.pdf>>.
- Children Protective Services - Sources of Inspiration for Charles Dickens' novel. [cit.2009-12-25]. Dostupné z: <<http://suncanaa.com/stories6>>.
- Ministerstvo informatiky. Zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů. [cit.2010-01-03]. Dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696/_s.155/701?l=140/1961.

- OOPČR Kraslice. [cit.2010-01-02].
Dostupné z: < <http://www.policiekraslice.com/extfiles/273.2008.pdf> >.
- Policie České republiky. [cit.2009-12-05]. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/jak-postupovat-v-pripade-domaciho-nasili.aspx> >.
- [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí: Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí, [[cit.2009-12-16]. Dostupné z: <http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf >.
- [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [cit.2009-12-27]. Dostupné z: < <http://www.rosa-os.cz/informace-pro-obeti-domaciho-nasili/dulezite-kontakty/> >.
- [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [cit.2009-12-27]. Dostupné z: < <http://www.rosa-os.cz/o-nas/informace-pro-tisk/> >.
- [R O S A] občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí. [cit.2009-12-29]. Dostupné z: <http://www.rosa-s.cz/fileadmin/rosa/statistika_ROSA_za_2008_verze_10062009.pdf >.
- Simota, David. Muži, ženy a sexuální násilí [cit. 2009-12-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/sociologie/100-muzi-zeny-a-sexualni-nasili.html>>.
- Wikipedie, otevřená encyklopedie - Hierarchie. [cit.2009-12-09]. Dostupné z: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hierarchie> >.
- Wikipedia, the free encyclopedia, Mary Ellen Wilson. [cit.2009-12-25]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Ellen_Wilson>.
- Wikiskripta - Posttraumatický stresový syndrom, Dostupné z: <<http://www.wikiskripta.eu/index.php?title=Posttraumatick%C3%BD+stresov%C3%BD+syndrom&oldid=9381>>.
- Život90 - Týrání | Senior telefon - telefonická krizová pomoc | Sociální služby |. [cit.2009-12-26]. Dostupné z: < <http://www.zivot90.cz/4-socialni-sluzby/14-senior-telefon--telefonicka-krizova-pomoc/143-tyrani#> >.

4) Ostatní internetové zdroje informací:

- <http://www.bkb.cz/index.php>
- <http://www.acorus.cz/>.
- <http://www.donalinka.cz/index.php>.
- <http://www.mvcr.cz/nasili/default.htm>.
- <http://www.profem.cz/>.
- <http://www.domacinasili.cz/>
- <http://www.rosa-os.cz/>

7. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí

Příloha č. 2 – Otázky SARA DN

Příloha č. 3 – Úřední záznam o vykázání

Příloha č. 4 – Potvrzení o vykázání

Příloha č. 5 – Seznam institucí poskytující pomoc

Příloha č. 6 – Přehled násilných trestných činů (r. 2004-2008)

Č. j.

Počet listů:

**Úřední záznam o incidentu se znaky
domácího násilí**

Dne v hodin bylo přijato oznámení o incidentu se znaky domácího (dále jen „incident“). Incident šetřili příslušníci Policie České republiky v místě (adresa incidentu):

Zúčastněné osoby:**Násilná osoba:**

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Státní příslušnost: Telefon:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

Adresa pro doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

Ohrožená osoba:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Státní příslušnost: Telefon:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

Adresa pro doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

Oznamovatel: ohrožená osoba - násilná osoba - osoba blízká ohrožené osobě - osoba blízká násilné osobě - soused(ka) - státní orgán - jiný^{*)}

Když osoba jiná než ohrožená nebo násilná tak

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Státní příslušnost: Telefon:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

Adresa pro doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

Vztah násilné a ohrožené osoby:

**manžel/manželka - bývalý manžel/bývalá manželka - druh/družka -
přítel/ přítelkyně - rodič/dítě - prarodič/vnouče - registrovaní partneři -
jiný příbuzenský vztah - nezjištěn^{*)}**

Násilná osoba obývá společné obydlí s ohroženou osobou: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Adresa společného obydlí:

Forma páchaného násilí:

fyzické - psychické - ekonomické – sexuální – sociální - nezjištěno^{*)}

Zranění ohrožené osoby: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak **podlitiny – pohmožděniny – zlomenina - řezné, bodné, sečné rány
- střelné poranění - jiné^{*)}**

Lékařské ošetření: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Adresa:

Zranění násilné osoby: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak **podlitiny – pohmožděniny – zlomenina - řezné, bodné, sečné rány
- střelné poranění - jiné^{*)}**

Lékařské ošetření: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Adresa:

Zranění jiných osob: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Lékařské ošetření: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Adresa:

Podezření na požití alkoholu nebo jiných návykových látek:

Násilná osoba: **ANO - NE^{*)}** Když ANO tak **alkohol - drogy - léky - jiné^{*)}**

Silná žárlivost: **ANO - NE^{*)}**

Ohrožená osoba: **ANO - NE^{*)}** Když ANO tak **alkohol - drogy - léky - jiné^{*)}**

Silná žárlivost: **ANO - NE^{*)}**

Počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí:

když větší než 0 tak vypsát **Jméno, PŘÍJMENÍ, datum narození**

.....
.....
.....
.....
.....

Přítomnost nezletilých osob při incidentu: **ANO - NE^{*)}**

Přítomnost nezletilých osob při zákroku Policie ČR: **ANO - NE^{*)}**

Škoda na majetku: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak v částce cca Kč, spočívající v

Při aktuálním incidentu **byla – nebyla^{*)}** použita zbraň.

Když byla tak **bodná nebo sečná - tupá - střelná^{*)}**

Bylo- nebylo^{*)} použito škrcení.

Přítomnost znaků domácího násilí

1. Opakované a dlouhodobé násilí: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak: od kdy :

Záznamy evidované policií, lékaři atd.: **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak č.j.

2. Vzdávající intenzita násilí: **ANO - NE^{*)}**

3. Jasně a nezpochybnitelné rozdělení rolí na násilnou a ohroženou osobu:

ANO - NE^{*)}

4. Násilí páchané ve společném obydlí: **ANO - NE^{*)}**

Všechny typické znaky domácího násilí na místě prokázány: ANO - NE^{*)}

Pomoc poskytnutá ohrožené osobě

Poskytnut kontakt na jiný st. orgán - který :

Poskytnut kontakt na neziskovou organizaci - kterou :

Jiná pomoc - jaká :

Byl skutečně převoz ohrožené osoby na jiné místo? **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Na adresu:

Otázky SARA DN:

U všech položek následujících v této části v případě odpovědi ANO upřesnit.

Oddíl 1: Násilí ve vztahu k blízké osobě

Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí:

ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)} (např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní)

Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly:

ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)} (např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby)

Dochází ke stupňování fyz. nebo sex. násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů)

Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace apod.)

Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí: **ANO- NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**
(vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí)

Oddíl 2: Obecné sklony násilné osoby k násilí

Dopouští se násilná osoba obecné kriminality: **ANO – NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně)

Jsou informace o problémech v předchozích vztazích: **ANO – NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)

Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy: **ANO – NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže)

Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi:

ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)} (např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráchskou závislostí např. na automatech)

Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu)

Oddíl 3 : Zranitelnost ohrožené osoby

Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě:

ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)} (přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe)

Má z násilné osoby extrémní strach: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranné chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání)

Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí: **ANO- NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalost o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou)

Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání): **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností)

Má ohrožená osoba závažné osobní problémy: **ANO - NE - NEZJIŠTĚNO^{*)}**

(např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek)

Byly splněny podmínky pro vykázaní násilné osoby? **ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak **Odůvodnění vykázaní:**

Vykázání bylo provedeno dne: vhod. a **BYLO - NEBYLO^{*)}**
provedeno za přítomnosti nezúčastněné osoby.

Když bylo tak:

Nezúčastněná osoba:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

Když nebylo tak Z důvodu:

Adresa společného obydlí:

Vymezení prostoru na který se vztahuje vykázaní:

Vykázání oznámeno ústně násilné osobě: **ANO - NE^{*)}**

Opatření proti násilné osobě

Zajištění dle § 26 zákona č. 273/2008 Sb.: **ANO - NE^{*)}**

Umístění do PAZS dle § 17 zákona č. 379/2005 Sb.: **ANO - NE^{*)}**

Zadržení dle § 76 zákona č. 141/1961 Sb.: **ANO - NE^{*)}**

Vazba dle § 68 zákona č. 141/1961 Sb.: **ANO - NE^{*)}**

Jiný způsob omezení osobní svobody:

Když došlo k omezení osobní svobody, tak

Osobní svoboda omezena dne: vhod.

Důvod nepřijetí žádného opatření:

Další významné skutečnosti a poznámky:

Kopie úředního záznamu o vykázání předána místně příslušnému intervenčnímu centru dne
v hod.

Kopie úředního záznamu o vykázání předána místně příslušnému soudu, který bude rozhodovat
v případě podání návrhu na předběžné opatření, dnev hod.

Kopie úředního záznamu o vykázání předána vykázané osobě dnev hod.

Kopie úředního záznamu o vykázání předána ohrožené osobě dnev hod.

Když ve společném obydlí žije nezletilá osoba tak:

Kopie úředního záznamu o vykázání předána místně příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany
děti dnev hod.

Zpracoval:
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Místně příslušné intervenční centrum:

Místně příslušný soud, který rozhoduje o podaném návrhu na předběžné opatření:

.....

Místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí:

Změny v průběhu vykázání (např. ukončení vykázání apod.): ANO - NE^{*)}

Když ANO tak dnevhod.

Důvod změny v průběhu vykázání:**Změna oznámena:**

Vykázané osobě dne v hod.

Ohrožené osobě dne v hod.

Místně příslušnému intervenčnímu centru dnev hod.

Místně příslušnému soudu, který bude rozhodovat v případě podání návrhu na předběžné opatření,
dnev hod.

Když ve společném obydlí žije nezletilá osoba tak:

Místně příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí dnev hod.

Došlo k podání návrhu na předběžné opatření u místně příslušného soudu:**ANO - NE^{*)}**

Když ANO tak Návrh na předběžné opatření podán dne v hod.
Rozhodnutí místně příslušného soudu o předběžném opatření nabylo právní moci
dne

Změny zpracoval:
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

^{*)} Nehodící se škrtně.

sara dn
pomůcka pro policisty

OTÁZKY ke zjištění rizika eskalace domácího násilí

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí (dále jen dn) je především fyzické, psychické anebo sexuální násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. O domácí násilí se jedná vždy, pokud jsou přítomny všechny následující znaky.

KLÍČOVÉ ZNAKY DN

- 1) **OPAKOVÁNÍ A DLOUHODOBOST** – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek. *Ptejte se na minulé incidenty, na předešlé zákroky PČR, na úrazy apod.*
- 2) **ESKALACE** – domácí násilí se stupňuje od útoků proti lidské důstojnosti k fyzickým útokům až k závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život. *Ptejte se, jak často se incidenty opakují a zda roste intenzita útoků či výhrůžek.*
- 3) **JASNÉ A NEZPOCHYBNITELNÉ ROZDĚLENÍ ROLÍ** na ohroženou osobu a násilnou osobu – domácí násilím nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu. *Ptejte se, kdo je ohrožen a kdo ubližuje.*
- 4) **NEVEREJNOST** – domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly. *Ptejte se, kdy a kde k násilí dochází.*

sara dn

SOUBOR RIZIKOVÝCH FAKTORŮ KE ZJIŠTĚNÍ HROZBY BUDOUCÍHO DN

V případě, že na místě zákroku identifikujete situaci jako domácí násilí, doporučujeme vám položit následující katalog otázek. Ty pomohou vám i ohroženým osobám uvědomit si reálné riziko současného a budoucího ohrožení. Zdrojem informací, tj. osobou, která na otázky odpoví, může být ohrožená osoba, oznamovatel (např. sousedé), ale i násilná osoba.

Otázky jsou orientačním vodítkem a slouží k rychlému a správnému rozhodnutí o dalším postupu. Otázky pokládejte v souvislosti s aktuálním incidentem a zajímejte se také o incidenty předchozí, protože domácí násilí je násilím na pokračování. V této fázi zákroku není nutné provést písemný záznam, je-li to možné, doporučuje se pořídit záznam zvukový.

K vyhodnocení budoucího možného rizika dn použijte vlastní úvahu. Zvažte další kroky a opatření. Ze škály možných opatření zvolte vždy takové, které bude s přihlédnutím ke konkrétní situaci maximálně bezpečné pro ohroženou osobu.

Například:

- přivolejte další policisty
- zvažte opatření podle trestního řádu nebo zákona o PČR
- po 1. 1. 2007 zvažte „vykázání“ podle zákona č. 135/2006 Sb.
- doporučte azylové zařízení nebo jiné bezpečné místo
- poučte ohroženou osobu o bezpečnostním plánu
- informujte OSPOD o dětech v rodině
- předejte ohrožené osobě kontakt na DONA linku

Tento dokument vydává Býlí kruh bezpečí, o.s. v rámci projektu „Regionální podpora informovanosti o nonstop lince pomoci obětem domácího násilí“, projekt spolufinancuje Evropská unie a státní rozpočet České republiky.

sara dn

3x5 otázek
na rizikové faktory

ODDÍL 1

NÁSILÍ VE VZTAHU K BLÍZKÉ OSOBĚ

- 1) **Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?**
– např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní
- 2) **Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?**
– např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby
- 3) **Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby?**
– např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů
- 4) **Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení?**
– např. podmínky kauce, zkušební doby, podmínečného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace aj.
- 5) **Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?**
– např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá dn

ODDÍL 2

OBEČNÉ SKLONY NÁSILNÉ OSOBY K NÁSILÍ

- 1) **Dopouští se obecné kriminality?**
– jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně
- 2) **Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?**
– měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakovaně opouštění partnera, násilí ve vztahu)
- 3) **Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?**
– např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže
- 4) **Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?**
– např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech
- 5) **Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?**
– např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu

ODDÍL 3

ZRANITELNOST OHROŽENÉ OSOBY

- 1) **Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?**
– přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe
- 2) **Má z násilné osoby extrémní strach?**
– tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobraně chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání
- 3) **Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?**
– riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalosti o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou
- 4) **Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?**
– tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností
- 5) **Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?**
– např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek

www.donalinka.cz – www.bkb.cz – www.domacinasili.cz

Copyright © 2005 P. R. Kropp, S. D. Hart & H. Belfrage – Copyright © 2006 Býlí kruh bezpečí, o.s.
Kopírování, reprodukce a opätovný přenos jakýmoli způsobem jsou zakázány mezinárodním právem.

Č. j.

.....
Počet listů:

Přílohy: 2/2

Výtisk č.:

Potvrzení o vykázání

Příslušník Policie České republiky (dále jen „policista“)

..... dne v hod. využil svého oprávnění
podle § 44 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii
České republiky“) a

vykázal

pana(i)

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Státní příslušnost:Telefon:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

ze společného obydlí:

které obýval(a) s ohroženou osobou

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):

jakož i z jeho bezprostředního okolí:

na dobu 10 dnů.

Vykázání **bylo - nebylo**^{*)} provedeno za přítomnosti nezúčastněné osoby.

Když nebylo tak z důvodu:

..... Zpracoval:

(otisk kulatého razítka bez státního znaku)

Poznámky (námitky vykázané osoby proti vykázaní):

Na základě ustanovení § 45 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla(a) vykázaná osoba **vyzván(a) k vydání všech klíčů** od společného obydlí, z něhož byl(a) vykázan(a). Na základě této výzvy vykázaná osoba klíče **vydala - nevydala¹⁾**.

Když vydala tak Specifikace klíčů – typ, barva, popis, markanty:

Když nevydala tak Důvody nevydání:

Neuposlechnutím výzvy k vydání klíčů se můžete dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Klíče vydal dne v hod.
(jméno, příjmení, podpis)

Klíče převzal v hod.
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Vykázaná osoba byla poučena o tom, že po uplynutí lhůty 10 dnů od vykázaní si může klíče vyzvednout:
Klíče jí budou vydány jen za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu nebo že soud podanému návrhu na vydání předběžného opatření nevyhověl.

Rozdělovník:

Výtisk č. 1: Vykázaná osoba: **převzala - nepřevzala - odmítla podepsat^{*)}**

Když nepřevzala nebo odmítla podepsat tak Z důvodu:

.....
(převzal, datum, čas, podpis)

Výtisk č. 2: Ohrožená osoba: **převzala - nepřevzala - odmítla podepsat^{*)}**

Když nepřevzala nebo odmítla podepsat tak Z důvodu:

.....
(převzal, datum, čas, podpis)

Výtisk č. 3: spis

Po uplynutí 10denní lhůty pro vykázaní:

Klíče vydal dne v hod.
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Klíče převzal dne v hod.
(jméno, příjmení, podpis)

Důvod nevydání klíčů:

^{*)} Nehodící se škrtně.

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY

Před poučením podle § 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, vás poučuji o tom, že vykázání bylo učiněno bez ohledu na vůli ohrožené osoby.

Podle § 44 odst. 1 jste byl(a) vykázán(a) ze společného obydlí obývaného s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Vykázání je účinné od okamžiku, kdy vám bylo sděleno. Vykázán(a) můžete být i ve vaší nepřítomnosti.

Podle § 44 odst. 2 bude vykázání trvat po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Pokud bude podán návrh na předběžné opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 59/2005 Sb. a zákona č. 135/2006 Sb. (dále jen „občanský soudní řád“), v průběhu vykázání, doba vykázání se prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

Podle § 44 odst. 3 si můžete na útvaru policie (adresa příslušného útvaru Policie České republiky, včetně tel. čísla) vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání.

Podle § 44 odst. 5 můžete v případě, že nesouhlasíte s vykázáním, proti němu na místě podat námitky, které budou bez zbytečného odkladu předány krajskému ředitelství příslušnému podle místa vykázání. Tyto námitky také můžete do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat písemně příslušnému krajskému ředitelství sám (sama). Lhůta pro podání námitek počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy jste převzal(a) potvrzení o vykázání a je považována za dodržanou, jsou-li námitky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány u příslušného krajského ředitelství.

Podle § 45 odst. 1 písm. a) jste povinen(na) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání.

Podle § 45 odst. 1 písm. b) jste povinen(na) zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázání.

Podle § 45 odst. 1 písm. c) jste povinen(na) zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.

Podle § 45 odst. 1 písm. d) jste povinen(na) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které držíte. Neuposlechnutím této výzvy se můžete dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“).

Podle § 45 odst. 2 písm. a) máte právo vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící vaší osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užíváte, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady.

Podle § 45 odst. 2 písm. b) máte právo si vzít v průběhu vykázání ze společného obydlí věci sloužící vaší osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro vaše podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo můžete uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě na adrese

Podle § 45 odst. 2 písm. c) máte právo ověřit si provedení vykázání na čísle tísňového volání 158.

Podle § 45 odst. 2 písm. d) máte právo vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru (organizačního článku) Policie ČR
Úřední záznam o vykázání bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí.

Podle § 45 odst. 3 je třeba, abyste pro potřebu doručování uvedl(a) svoji adresu pro doručování

Neuposlechnutím uloženého vykázání se můžete dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; pokud se dopustíte závažného nebo opakovaného jednání, abyste zmařil(a) vykázání, můžete se dopustit trestného činu podle § 171 odst. 4 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na výše uvedeném útvaru (organizačním článku Policie ČR - adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal(a) podle § 45 odst. 1 písm. d). Klíče vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Poučení provedl(a) :

.....
Jméno, příjmení a podpis **vykázané osoby**

.....
Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

POUČENÍ OHROŽENÉ OSOBY

Jako osobu ohroženou vás poučuji o tom, že podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, došlo k vykázaní ze společného obydlí, které obýval(a) společně s vámi, jakož i z jeho bezprostředního okolí.

Toto vykázaní je účinné od okamžiku, kdy bylo provedeno, a to i v případě, že s ním nesouhlasíte.

Vykázaná osoba je povinná:

Podle § 45 odst. 1 písm. a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázaní.

Podle § 45 odst. 1 písm. b) zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázaní.

Podle § 45 odst. 1 písm. c) zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.

Podle § 45 odst. 1 písm. d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.

V případě porušení podmínek vykázaní ze strany vykázané osoby neprodleně informujte Policii České republiky prostřednictvím tísňové linky 158.

Vykázaná osoba má právo:

Podle § 45 odst. 2 písm. a) vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užívá, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady.

Podle § 45 odst. 2 písm. b) si vzít v průběhu vykázaní ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo může uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě.

O termínu, kdy k převzetí věcí osobou vykázanou dojde, budete předem informován(a).

Je vaším právem ve smyslu § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat u příslušného soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v povinném opuštění společného obydlí násilnou osobou a v zákazu navazování kontaktů násilné osoby s vámi. Podáním návrhu v průběhu vykázaní, které provedl policista, se zákonná 10denní lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc ode dne následujícího po dni, v němž uplynula zákonná 10denní lhůta, a bude-li před ukončením této doby zahájeno řízení ve věci samé, může předseda senátu na váš návrh rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, a to až na dobu 1 roku. V této souvislosti vás žádáme, abyste informoval(a) Policii České republiky o tom, že jste v průběhu policejního vykázaní podal(a) u soudu návrh na vydání předběžného opatření.

O vykázaní bude v souladu s § 47 odst. 3 zákona o Policii České republiky informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum vás bude do 48 hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit i na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Za tímto účelem vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem.

Dále vás poučuji o tom, že uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu křivého obvinění podle § 174, pomluvy dle § 206 a poškozování cizích práv dle § 209 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, případně přestupku proti občanskému soužití dle § 49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

V době trvání vykázaní bude provedena kontrola, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázaní. V této souvislosti vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.

Úřední záznam o vykázaní bude zpracován do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí a můžete si jej vyzvednout na adrese:

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Poučení provedl(a):

.....
Jméno, příjmení a podpis **ohrožené osoby**

.....
Služební hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

INSTITUCE POSKYTUJÍCÍ POMOC OBĚTEM DOMÁCIHO NÁSILÍ

DONA linka, pomoc obětem domácího násilí, informace	nonstop tel. 251 511 313
Bílý kruh bezpečí, pomoc obětem trestných činů	nonstop tel. 257 317 110
Linka důvěry RIAPS	nonstop tel. 222 580 697
Centrum krizové intervence	nonstop tel. 284 016 666
 ROSA, centrum pro týrané a osamělé ženy	 tel. 241 432 466 602 246 102
Pro Fem o.p.s., telefonická právní poradna a právní zastupování pro osoby ohrožené domácím násilím	tel. 224 910 744 jen úterý 9.00 – 11.00 hod. středa 18.30 – 20.30
ACORUS	nonstop tel. 283 892 772
SPONDEA Brno	nonstop tel. 541 235 511 739 078 078
Linky důvěry v místě Krizová centra v místě Intervenční centrum v místě Azylové domy	 kontakt poskytně příslušný sociální odbor dle místa bydliště a DONA linka
 Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy v místě Orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) v místě Policie ČR	 nonstop tel. 158
Městská/obecní policie, oddělení přestupků městského/obecního úřadu apod.	
Zdravotnická záchranná služba	nonstop tel. 155
Tísňové volání	nonstop tel. 112
Zdravotnická zařízení	

Č. j.

Počet listů:

Výtisk č.:

Úřední záznam o vykázání

Dne v hod. využil příslušník Policie České republiky svého oprávnění a podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a

vykázal

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Státní příslušnost: Telefon:.....

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):.....

Adresa pro doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

ze společného obydlí:,

které obýval(a) s ohroženou osobou

Jméno a příjmení:

Datum narození: Telefon:.....

Trvalý pobyt (ulice, č. p., místo):.....,

jakož i z jeho bezprostředního okolí.....,

na dobu 10 dnů.

Vztah násilné a ohrožené osoby:.....

Počet nezletilých osob žijících ve společném obydlí:

když větší než 0 tak vypsát

Jméno, PŘÍJMENÍ, datum narození, trvalý pobyt (ulice, č.p., místo):

.....

Odůvodnění vykázání:

Zpracoval:
(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Rozdělovník:

Výtisk č. 1 - vykázaná osoba

Výtisk č. 2 - ohrožená osoba

Výtisk č. 3 - místně příslušné Intervenční centrum

Výtisk č. 4 - místně příslušný soud, který bude rozhodovat v případě
podání návrhu na předběžné opatření

Výtisk č. 5 - místně příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí
(pokud žije ve společném obydlí nezletilá osoba)

Výtisk č. 6 - spis

Příloha č. 6

ČR 2004	
Násilné trestné činy	
	Podíl jedn. činů
Vraždy	227
Opuštění dítěte	14
Únos	15
Loupeže	6 107
Násilí na veř. čin.	1 213
Úmyslné ublížení na zdraví	7 180
Rvačky	24
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	116
Braní rukojmí	2
Nebezpečné vyhrožování	2 700
Vydírání	1 786
Omez. a zbavení os. svobody	457
Porušování domovní svobody	2 540
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	807
Týrání svěřené osoby	185
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	161
Útisk	31
Ostatní násilné trestné činy	14

ČR 2005	
Násilné trestné činy	
	Podíl jedn. činů
Vraždy	186
Usmrcení lidského plodu-§228	1
Opuštění dítěte	14
Únos	13
Loupeže	5 550
Násilí na veř. čin.	1 017
Úmyslné ublížení na zdraví	6 439
Rvačky	26
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	98
Braní rukojmí	6
Nebezpečné vyhrožování	2 493
Vydírání	1 608
Omez. a zbavení os. svobody	417
Porušování domovní svobody	2 378
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	655
Týrání svěřené osoby	202
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	546
Útisk	25
Ostatní násilné trestné činy	10

ČR 2006	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	231
Usmrcení lidského plodu-§227	1
Usmrcení lidského plodu-§228	1
Opuštění dítěte	14
Únos	16
Loupeže	4 783
Násilí na veř. čin.	1 032
Úmyslné ublížení na zdraví	5 765
Rvačky	18
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	95
Braní rukojmí	2
Nebezpečné vyhrožování	2 049
Vydírání	1 292
Omez. a zbavení os. svobody	289
Porušování domovní svobody	2 203
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	663
Týrání svěřené osoby	164
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	532
Útisk	17
Ostatní násilné trestné činy	4

ČR 2007	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	196
Opuštění dítěte	16
Únos	15
Loupeže	4 856
Násilí na veř. čin.	921
Úmyslné ublížení na zdraví	6 175
Rvačky	14
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	71
Braní rukojmí	3
Nebezpečné vyhrožování	1 930
Vydírání	1 336
Omez. a zbavení os. svobody	339
Porušování domovní svobody	2 273
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	504
Týrání svěřené osoby	161
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	685
Útisk	32
Ostatní násilné trestné činy	24

ČR 2008	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	202
Usmrcení lidského plodu-§228	2
Opuštění dítěte	13
Únos	8
Loupeže	4 641
Násilí na veř. čin.	886
Úmyslné ublížení na zdraví	5 397
Rvačky	16
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	91
Nebezpečné vyhrožování	1 751
Vydírání	1 279
Omez. a zbavení os. svobody	326
Porušování domovní svobody	2 118
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	441
Týrání svěřené osoby	164
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	522
Útisk	11
Ostatní násilné trestné činy	7

Jablonec n/N 2004	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	1
Loupeže	52
Násilí na veř. čin.	22
Úmyslné ublížení na zdraví	131
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	2
Nebezpečné vyhrožování	45
Vydírání	33
Omez. a zbavení os. svobody	11
Porušování domovní svobody	56
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	14
Týrání svěřené osoby	2
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	1

Jablonec n/N 2005	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	2
Loupeže	32
Násilí na veř. čin.	21
Úmyslné ublížení na zdraví	107
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	3
Nebezpečné vyhrožování	63
Vydírání	22
Omez. a zbavení os. svobody	7
Porušování domovní svobody	68
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	5
Týrání svěřené osoby	2
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	4

Jablonec n/N 2006	
Podíl jedn. činů	
Násilné trestné činy	
Vraždy	1
Opuštění dítěte	2
Loupeže	25
Násilí na veř. čin.	23
Úmyslné ublížení na zdraví	90
Rvačky	1
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	2
Nebezpečné vyhrožování	37
Vydírání	25
Omez. a zbavení os. svobody	7
Porušování domovní svobody	57
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	12
Týrání svěřené osoby	3
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	5

Jablonec n/N 2007	
	Podíl jedn. činů
Násilné trestné činy	
Vraždy	2
Loupeže	53
Násilí na veř. čin.	13
Úmyslné ublížení na zdraví	76
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	4
Nebezpečné vyhrožování	33
Vydírání	30
Omez. a zbavení os. svobody	10
Porušování domovní svobody	43
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	10
Týrání svěřené osoby	3
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	6
Útisk	1

Jablonec n/N 2008	
	Podíl jedn. činů
Násilné trestné činy	
Vraždy	2
Usmrcení lidského plodu-§228	1
Únos	1
Loupeže	35
Násilí na veř. čin.	16
Úmyslné ublížení na zdraví	87
Rvačky	1
Násilí a vyhrož. proti skup. ob.	1
Nebezpečné vyhrožování	50
Vydírání	38
Omez. a zbavení os. svobody	12
Porušování domovní svobody	48
Neopr.zás.do práva domu, bytu...	5
Týrání svěřené osoby	5
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	10